

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECE

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nevarnost iz Azije

Kitaj, ena najbolj ogromnih držav sveta, tako po svojem obsegu kakor po svojem prebivalstvu, je nekdo primerjal s tistimi organizmi, ki se na svoji periferiji ne prebivajo, sedaj razširjajo, sedaj zožujejo. Sedaj se prodirajo čez gorske hrbte in reke v Kitaj turško-tatarsko-mongolski kočevniki, sedaj so zopet kitajski cesarji sovražnike zagnali daleč nazaj v sibirsko, kirgizsko in turkестanske stepe in si podjarmljali njihove pokrajine. Ko je bil Kitaj na višku svoje moči, je segal na severu še daleč čez reko Amur blizu do Kamčatke, mejil na zapadu na izvirne pokrajine Irliša in Oba, držal v svojih rokah vse dežele, od koder so bili svojčas Turki prihrumeli v Evropo, to je Turkestan, segal s Tibetom do Himalaje in se od tu razširjal tja do Bengalskega zaliva, kjer so si kitajski generali osvojili skoro vso severno zadnjo Indijo. Če pogledamo današnji obseg Kitaja po toliko tisočletjih, vidimo, da se primeroma ni veliko zmanjšal, kar priča o ogromni življenjski vztrajnosti te države in kitajske rase. Ne zunanji sovražniki, ne strahotne elementarne katastrofe, ki jo povzročajo zlasti povodnji njenih ogromnih rek, ne zapeščevanje in opustinitve ogromnih predelov dežele, ne najneugodnejše socialne razmere niso mogle znatno oslabiliti tega naroda, ki se silno plodi, ima neverjetno sposobnost, da se kot kolonizator prilagodi vsem razmeram, sibirskemu mrazu prav tako kakor tropični klimi, in ki je najboljši kmetovalec in najvztrajnejši delavec na svetu, ki živi s pestjo riža in par ribami na dan.

Podoba današnjega okrnjenega Kitaja se je začela obrazovati v začetku devetnajstega stoletja, ko je začela država pod dinastijo mandžurskih cesarjev, ki so si podjarmili Kitaj v polovici sedemnajstega stoletja, padati. Vzrok so bile evropske države, predvsem Anglija, ki je skušala iz Kitaja ustvariti tržišče za svoje blago in je zlasti pospeševala uvoz in potrošnjo opija, s katerim se je kitajsko ljudstvo zastrupljalo. Anglija uživa dvomljivo slavo, da je kot prva evropska država začela zaradi opija s Kitajem vojno leta 1838. V tistem času so dobili Angleži Honkong. Sredi devetnajstega stoletja je izbruhnila v Kitaju vstaja tako zvanih tajpingov, ki so bili nekaki komunisti ter so povzročili zmedo, ki so jo zopet izrabili Angleži. Zavzeli so Peking in si izsilili velike trgovinske predprave. To je izrabila Rusija, ki je v šestdesetih letih zasedla province ob ustju reke Amurja, ki je danes postal pozorišče največje napetosti med Rusijo in Japonsko. Rusi so v tistem času skušali zasedati tudi vzhodni Turkestan, ki so ga po morali izpraznili. V sedemdesetih letih je moral Kitaj odstopiti Japonski Liu-Kiu otoke. Kmalu nato so si Francozi vzeli Anam in Tonking, Angleži pa Birma. Vojska z Japonsko v devetdesetih letih je odtrgala od Kitaja Formozo, polotok Liautung s Port Arthurjem in Korejo. Port Arthur, oziroma liautunški polotok so kmalu nato zasedli Rusi, ki so prisilili Japonce, da so ga izpraznili. Nato je sledila tako zvana boksarska vstaja, ki so jo zopet velesile na skrajno grd način izrabile, da so si ob vratih Pekinga, v Liautunškem in Čiliskem zalivu izvajali velike predprave in zasedli njegove najvažnejše točke. Rusi so takrat, to je leta 1900, enostavno zasedli Mandžurijo, leta 1904—1905 pa so Japonci Rusom iztrgali liautunški polotok s Port Arthurjem, dočim je Mandžurija spet pripadla Kitaju, ki pa je moral mirno gledati, kako se je na jugu vgnezdila Japonska, na severu pa ob sibirski transverzalki Rusija. Kako si je potem Japonska osvojila vso Mandžurijo, tako da stoji danes s puško ob nogi na obalah Amurja, kjer ogroža rusko Primorje z Vladivostokom na eni in bajkalsko oblast na drugi strani, na jugu pa prodrla skozi province notranje Mongolije do vrat Pekinga, ki se danes imenuje Peiping, to nam je še vsem v svežem spominu.

Od tega časa, to je od leta 1931/1932, vlada na Daljnem vzhodu med Japonsko in Rusijo na eni strani med Kitajem in Japonsko na drugi strani velika napetost, ki do danes še ni privredila do vojne, pač pa rodi neprestane incidente, ki od časa do časa vznemirijo ves svet. Torišče teh konfliktov je med Japonci in Rusi ob Reki Amurju ali ob »Veliki reki črnega zmajca, Hej-Lun-Kjan-He, kakor ga imenujejo Kitajci. Ogromni Amur je dol 4000 km, če pa računamo njegove pritoke, celih 23.000 km, izvira daleč v notranjosti zunanje Mongolije pod imenom Kerulen, dosega pri Mančuliju rusko-mandžursko mejo, se potem obrne ostro proti severu in v ogromnem loku meji rusko-amursko provinco od Mandžurije, se zopet ostro obrne proti severovzhodu, pri Habarovsku pa mandžursko mejo zapusti in teče skoraj naravnost proti severu ter se izliva v morje pri Nikolajevsku nasproti otoku Sahalinu. Gospodarsko je reka važna zaradi obilnega ribolova, pa tudi zaradi zlata in tvori važno prometno zvezo med Mongolijo oziroma Mandžurijo in severnim Tihim oceanom oziroma ruskim daljnjevzhodnimi deželami. Je pa položaj po Poamurju, odkar so Japonci zavzeli Mandžurijo, nevzdržen, ker je rusko Primorje z Vladivostokom od Sibirijske po Mandžuriji odrezano, na drugi strani pa mandžurska posest za Japonce ni sigurna, če se jim ne posreči zavzeti ruske obale od Vladivostoka do Nikolajevske, kjer je ogromno ribolovstvo. Meja med Rusijo in Mandžurijo je sicer določena začetna po toku Amurja samega, toda Amur je reka, ki je v svojem srednjem toku pri Blagoveščensku in ob svojem toku do Habarovske do Nikolajevske široka to do 15 km in tvori izvrsten prehod iz ene strani do druge pozimi, ko od novembra do aprila popolnoma zelezen. V tej široki strugi pa se nahajajo nešteti otoki in otočki, ki reko delijo v dva dela. Že Kitajci, prvotni gospodarji Poamurja, so nasproti Rusom trdili, da prava reka teče severno od teh otokov, kar danes ponavljajo Japonci, Rusi pa seveda trdijo nasprotno in tako se vrši sedaj že dobrih pet let neprestano streljanje obmejnih straž okoli teh otokov, ki jih skušajo zasedati sedaj Rusi, sedaj Japonci. In ker spremljajo reko na obeh straneh vzporedna visoka gorovja Hsingana in Cingana, imajo tu banditske čete, ki pa so prav za prav čete prostovoljcev, ki jih Kitajci oskrbujejo z materijalom, Rusi pa z orožjem, izvrstno polje za svoje udejstvovanje. Treba je pomisliti, da v Mandžuriji slejkoprej biva 30 milijonov čistokrvnih Kitajcev, dočim se je Japoncev od osvojitve sem naselilo to komaj pol milijona ljudi. Tako je tukaj ustvarjeno stanje, iz katerega se vsak čas lahko razvname vojska med Rusijo in Japonsko. Čeprav sedaj zopet poravnava zadnji konflikt, ki je nastal zaradi tega, ker so čete daljnjevzhodne armade generala Blücherja zasedle dva peščena otoka na Amurju, Bolšoj in Sonfu. Na vojsko pa zadržal le ni misliti, ker nista ne Rusija ne Japonska nanjo še zadostno pripravljene. Niti Rusi niti Japonci niso še ustvarili za svoji armadi ozadja za prehrano in vzdrževanje in tudi Maginotovi liniji, japonska na desni, ruska na levi obali Amurja, še nista izgotovljeni.

Incidente na severu spremljajo incidenti na jugu, odkar so Japonci svojo armado, ki ima svoje središče v Mukdenu, v bojih za Mandžurijo s Kitajem pomaknili čez Veliki Zid

Kaj in koliko smemo izvažati v Italijo

Važne postavke za vse vrste lesa, za svinje in govejo živino

Belgrad, 15. julija. AA. Med vprašanji, ki so o njih razpravljali na prvem zasedanju italijansko-jugoslovanskega gospodarskega odbora v Rimu v začetku t. m., je bilo govora tudi o povečanju izvoza naših najvažnejših izvoznih predmetov v Italijo. Jugoslaviji je dovoljen spodaj navedeni kontingent, ki ga bo pa mogla izrabiti samo tedaj, če bo z ustreznimi uvozi iz Italije dosegla ravnotežje v izmenjavi blaga. Pomembnejše blago za izvoz v Italijo je tole:

Konji 4.500.000 lir, goveja živina 39.000.000 lir, svinje 4.550.000 lir, živa perutnina 19.380.000 lir, zaklana perutnina 3.900.000 lir, sveže nepredelano goveje meso 2 milijona lir, predelano meso 400.000 lir, jagnječja in jarcja koža 3 milj. lir, jacea 12 milj. lir, sveže ribe 2 milj. lir, soljene ribe 1 milij. lir, pšenica 18.750.000 lir, koruza 18 milj. lir, suhe gobe 10 milj. lir, svinjska mast in slanina 1.650.000 lir, rude (svinec, magnezij in krom) 14 milj. lir, železna ruda 8 milj. lir, apneni kamen 5 milj. lir, kalcijev pirolignit 600.000 lir, iglasti les 2 milj. lir, črni premog 3 milj. lir, cinkov oksid 1 milij. lir, aceton 500.000 lir, tesan iglasti les 12 milj. lir, žagan iglasti les 39.600.000 lir, žagan bukov les, 21.500.000 lir, vse ostale vrste lesa listnatega drevja 24 milj. lir, les za kurivo 3.250.000 lir. Dalje les, namenjen italijanskim kolonijam, to je žagan iglast les 16 milj. 500.000 lir, ostale vrste listnatega drevja 8 milj. lir, lesnega kuriva 3 milj. lir, vseh ostalih gozdov in lovskih proizvodov en milijon lir.

Finančni minister o gospodarski osamosvojitvi naše države

Belgrad, 15. julija. AA. V noči 14. na 15. julij od ene do 2.15 popoldne je kratkovalovna radijska postaja v Belgradu osmič prenašala čez ocean svoj program za naše izseljence v Severni in Južni Ameriki. Ob 1 zjutraj je govoril finančni minister Dušan Letica, ki je med drugim povedal sledeče zanimivosti iz našega gospodarstva:

V zadnjih dveh letih je kraljevska vlada razvila izredno trgovinsko-politično delovanje in si je pri pogajanjih z raznimi državami prizadevala, da pridobimo čim več možnosti za izvoz in čim večje ugodnosti za naše izvozno blago. V teh dveh letih smo sklenili 26 trgovinskih pogodb s 13 državami. Odtod tudi povečanje naše izvozne trgovine in obilnejši dotok deviz, odtod tudi aktivnejša zunanjetrgovinska bilanca Jugoslavije. Našo trgovinsko razmerje z Ameriko je zelo razčlenjeno. Iskreno si prizadevamo, da dosežemo novo

Seja Narodne skupščine

Pravosodni minister odgovarja Mravljetu na interpelacijo o umoru akad. Dolinarja

Belgrad, 15. julija. m. Današnji dan je bil v narodni skupščini posvečen pretresu poslanskih interpelacij. Navadno vlada za razpravo interpelacij posebno zanimanje. Danes se je pretresal dogodek od JNS-arjev iz zasede umorjenega katoliškega akademika Rudolfa Dolinarja v Prihovi pri Konjicah. Tozadovolno interpelacijo je vložil poslanec Mravlje in to na pravosodnega ministra. Interpelant je dobil takoj besedo. Dejal je, da je interpelacijo vložil o pretepu, ki se je dogodil ob prihodu Živkovića v Slovenijo pri Prihovi v bližini Konjic. Pravijo, da je pri pretepu sodelovalo 20 JNS-arjev (Mravlje jih naziva jugoslovanske nacionaliste) in okoli 60 katoliških akademikov. Po izpovedi Mravljetu je bilo na obeh straneh več ranjenih, »eden pa je ostal na mestu mrtve, ker se je zadušil«. »Ni res!« vpadla v besedo poslanec JRZ dr. Koce z ostalimi poslanci JRZ. »Dolinar je bil zavrato umorjen!« Mravlje pa pravi, da je ugotovil sodni protokol, da se je Dolinar zadušil. »Z nožem je bil zaboden!« pravi dr. Koce. Mravlje nadaljuje in pravi, da je Dolinar takrat rano, ki pa po njegovi izjavi ni bila smrtonosna. Tako je ugotovilo nepristransko sodišče — dostavlja Mravlje. Policijska oblast je nato aretirala 17 JNS-arjev. Mravlje jih spet naziva jugoslovanske nacionaliste. Sploh je Mravlje danes stalno rabil ta izraz za JNS-arje, ki so sodelovali v pretepu. 60 katoliških akademikov, ki so po izpovedi poslanca Mravljetu bili organizatorji tega napada, pa oblast ni aretirala. Mravlje je spremljal Živkovića po Sloveniji ter se je povsod na lastne oči prepričal, predvsem pa v Celju, o veliki priljubljenosti Živkovića in JNS-arjev v Sloveniji. Mravlje zahteva, naj se vsi, ki so sodelovali v omenjenem pretepu, ali zapro ali pa epustite na svobodo.

Minister dr. Subotić odgovarja

Predsednik Cirič je nato dal besedo pravosodnemu ministru dr. Subotiću, ki je v svojem daljšem dokumentiranem govoru med drugim izjavil: »V interpelaciji poslanca Milana Mravljetu in tovarišev se razpravlja o gotovih dogodkih kazenskih prired, ki so se zgodili na področju državnih tožilstev v Ljubljani, Celju in Mariboru.«

Preden je minister prešel na sam odgovor, je še prebral § 14 zakona o državnem tožilstvu, po katerem vsi državni tožilec izvršuje neposredno nadzor nad državnimi tožilstvi pri okrožnih sodiščih na svojem področju. Pravosodni minister pa izvršuje neposredni nadzor nad vrhovnim državnim tožilstvom in nad posli vseh tožilstev v državi. Ugotavljajoč to dejstvo, je pravosodni minister dejal, da interpelanti niso navedli tega, če so se pritožili ali pa navedli kakršnokoli opombo višjemu državnemu tožilstvu, ki izvršuje neposredno nadzor nad državnimi sodišči v Ljubljani, Celju in Mariboru. Toda minister je pripravljen priznati, da se ta interpelacija lahko spravi pod ono pravico splošnega vrhovnega nadzora, ki ga ima pravosodno ministrstvo.

Nato je dr. Subotić izjavil, da pri okrožnem sodišču v Celju teče pod k. z. p. 347-37 preiskava radi izgrede, ki so se zgodili 8. junija 1937 v Prelogah pri Prihovi, kjer je našel smrt akademik Dolinar.

Dne 12. junija letos je celjsko državno tožilstvo predlagalo na podlagi spisa okrajnega sodišča v Slov. Konjicah preiskavo proti Slavku Brajkoviću, oženemu pekovski pomočniku iz Maribora:

a) radi zločina zoper javni red in mir po § 154-II k. z., dalje radi zločina zoper varnost javnega prometa za ljudi in premoženje po § 205-I k. z. in končno radi zločina zoper življenje in telo po § 178-II k. z., ker je osumljen, da se je družil z množico in napravil s skupnimi močmi nasilje nad drugimi osebami in poškodoval tuje stvari kot udeleženec množice ter storil nasilje nad drugimi osebami in poškodoval tuje stvari kot udeleženec množice ter storil popoldne 8. junija 1937 v Prelogu, občina Tepanje, sodni okraj Slov. Konjice, s tem, da je napadel prvi avtobus ljubljanskih akademikov ter metal nanj kamene in ga poškodoval ter s tem spravil v nevarnost življenje in zdravje več oseb na krajih, označenih v § 204 k. z., in slednjič, ker je osumljen, da je z nožem v hrbet tako težko poškodoval akademika Dolinarja, da je ta za dobljenimi poškodbami umrl.

b) Preiskovalni zapor po § 113/I.—2, 3 in § 119/I. kazenskega postopka zoper njega.

Preiskovalni sodnik je 13. junija 1937 rešil v okviru predloga: 1. Brajkovića Slavka so orožniki že 8. junija 1937 izročili v zapore okrajnega sodišča v Slov. Konjicah. 2. 16. junija t. l. je celjski preiskovalni sodnik telefonično sporočil, da se je staval Ivan Kranjc, oženjen mehanik iz Sv. Lenarta v Slov. goricah, njemu prostovoljno na razpolago kot soudeleženec osumljenec, vsled česar je drž. tožilstvo telefonično predlagalo razširitev preiskave radi suma zločina po § 154/I. k. z. in § 178/I. k. z. tudi zoper njega in istotako preiskovalni zapor po § 113/I.—2, 3 in § 119/I. k. p. Preiskovalni sodnik je ta predlog sprejel z rešitvijo z dne 16. junija t. l. 3. Dne 16. junija letos je prejelo državno tožilstvo v Celju:

1. Brzojavno odvetnika dr. Milana Goriška st. iz Sv. Lenarta v Slov. goricah s sledečo vsebino:

»Radi smrti Dolinarja v Prihovi, okraj Slov. Konjice, je prišla državna policija v Ljubljani Milana Goriška ml., Srečka Kranja, Mirka Koroseca, Ivana Beigotta, Feliksa Neuwirta, Slavka Reya in še nekatere druge z dne 10. junija t. l. Kot zagovornik predlagam, da naslov kot pristojna oblast uvede preiskavo in takoj zahteva, da se vsi priprti izročijo naslovu.«

Drž. tožilstvo v Celju je takoj, ko je izvedelo iz te brzojavke za imena soudeležencev, 16. junija t. l. predlagalo preiskovalnemu sodniku v Celju: Razširitev preiskovalnega zapora na v brzojavki imenovane obdolžence in še druge, ki so priprti na policiji v Ljubljani, na podlagi suma zločinstev iz §§ 154/I. k. z. in 178/I. k. z. ter preiskovalni zapor po §§ 113/I.—1, 2, 3 in 119/I. k. p. zoper vse, s posebnim opozorilom na § 116/I. k. p.

Preiskovalni sodnik je že 17. junija 1937 rešil v smislu predloga ad 3. ter se istega dne brzojavno zahteval od uprave policije v Ljubljani premetitev imenovanih obdolžencev v preiskovalni zapor okrajnega sodišča v Celju.

18. junija 1937 je prišla na državno tožilstvo pismena vloga zagovornika dr. Milana Goriška st. s ponovnim predlogom, naj se izroče vsi na policiji v Ljubljani priprti obdolženci pristojni sodni oblasti. Ker je v tej vlogi imenovano tudi ime Vinko Markeš, je drž. tožilstvo predlagalo preiskovalnemu sodniku razširitev preiskave in preiskovalni zapor tudi zoper njega.

18. junija 1937 je preiskovalni sodnik brzojavno prošil okrožno sodišče v Ljubljani za premetitev zaprtih obdolžencev v preiskovalne zapore v Celju, kamor jih je uprava policije dne 19. junija 1937 tudi izročila.

19. junija 1937 je drž. tožilstvo prejelo pismeno vlogo branilca dr. Frana Lokarja iz Ljubljane, čez da je bil prijet tudi Franc Kodrič, zasebni uradnik iz Radvanja pri Mariboru. Zato je drž. tožilstvo še isti dan predlagalo razširitev preiskave in preiskovalnega zapora tudi zoper njega. Preiskovalni sodnik je izdal 19. junija t. l. tozadevno rešitev.

7.) 18. junija t. l. je upravnik ljubljanske policijske oblasti pismeno obvestil: a) upravnik jetnišnice okrožnega sodišča v Celju, b) okrožno sodišče v Celju (20. junija), da se izroče v ljubljanske sodne zapore: 1. Slavko Reya, uradnik »Večernika Jutra« v Mariboru; 2. Ivan Silič, sluga »Jutra« v Mariboru; 3. Franc Kodrič, zasebni uradnik iz Radvanja pri Mariboru; 4. Josip Bunc, krojač v Mariboru; 5. Milan Gorišek ml., odvetniški pripravnik v St. Lenartu; 6. Ivan Beigott iz Sv. Lenarta v Slov. goricah; 7. Mirko Primec, posestniški sin iz Hoč pri Mariboru; 8. Mirko Korosec, odvetniški uradnik iz St. Lenarta v Slov. goricah; 9. Feliks Neuwirt, šofer iz Sv. Lenarta v Slov. goricah; 10. Vinko Markeš, šofer iz Sv. Lenarta v Slov. goricah; 11. Milan Orožen, abs. iur. iz Celja.

Državno tožilstvo v Ljubljani je prejelo od ljubljanske policije epise, ki se nanašajo na zgornji omenjene osebe, dne 17. junija 1937 ter še isti dan pod KK 1849/37 odredilo pripor po § 113-3, § 116 k. p. in odstopilo pristojnemu drž. tožilstvu v Celju. Vsi imenovani pod 1) do 11) so bili dne 21. junija 1937 premešeni v preiskovalne zapore okrožnega sodišča v Celju. Obenem je policijski upravnik ljubljanski sporočil sodišču, da so bili osumljeni Blaž Škerbinec, Srečko Kranjc, Alojz Pezdiček, Franc Avguštin, Anton Stefančič, dr. Ladislav Lavjov izpušeni na svobodo, ker se je izkazalo, da niso storilci nič kaznivnega.

8. 21. junija 1937 je prišla na okrožno sodišče v Celju dodatna prijava ljubljanske policije, čez da so bili 17. in 18. junija t. l. aretirani še nadaljnji udeleženci pri napadu dne 8. junija 1937: Ivan Mlinar iz Maribora, Viktor Dugina, zaposlen v delavnicah drž. železnice v Mariboru, Anton Paravan, pekovski pomočnik v Mariboru, Ljudevit Urbančič, Drago Stancer, krojaški pomočnik iz Maribora, in Filip Primec, ključavničar iz Hoč pri Mariboru.

Viktor Dugina je že v Ljubljani priznal na policiji, da je z nožem zabodel akademika Dolinarja in mu predrl pljuča. Drž. tožilstvo je 22. junija 1937 predložilo razširitev preiskave in preiskovalnega zapora zoper teh šest obdolžencev radi zločina po § 154/I. k. z. in § 178/I. k. z. ter ukrep preiskovalnega zapora (soustrelje), rešitev preiskovalnega sodnika z dne 22. junija 1937 in brzojavno zaprosilo okrožno sodišče iz Ljubljane za premetitev teh šest obdolžencev v Celje.

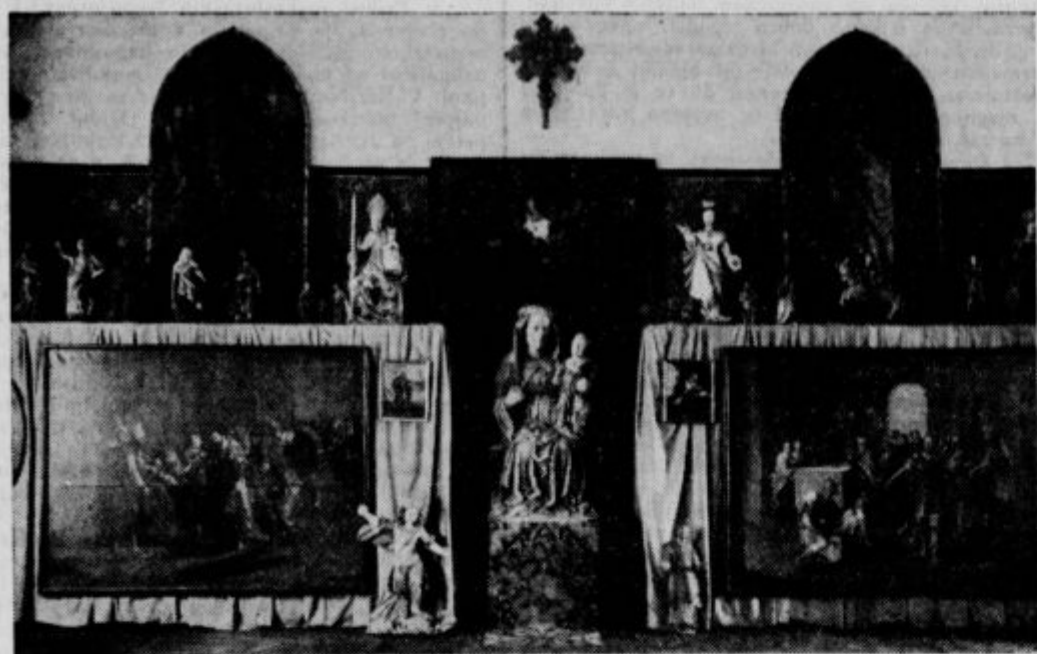
Državno tožilstvo v Ljubljani pa je prejelo od policije epise, ki se nanašajo na osebe pod 8) 1.—6. dne 21. junija t. l. ter še istega dne pod KK 1849/37 odredilo pripor po § 113-3 k. p. in odstop spisov drž. tožilstvu v Celju. Dne 23. junija 1937 so bili obdolženci iz točke 8) (1.—6.) premešeni iz Ljubljane v zapore okrožnega sodišča v Celju.

9. Dne 23. junija 1937 je prijavil upravnik ljubljanske policije okrajnemu sodišču v Celju, da sta bila dne 21. junija t. l. aretirana: 1. Miro-

slav Rahar iz Tezna in 2. Leopold Šusteršič, ključavničar drž. žel. v Mariboru.

Drž. tožilstvo v Ljubljani je dobilo od ljubljanske policije epise dne 22. junija t. l. ter je še istega dne odredilo pripor zoper navedena dva po § 113-3 in § 116 k. p. ter odstop spisov prist

Kulturna razstava v Kranju

Kip Matere božje iz srednje XV. stol., ki je bil šele pred kratkim najden v zvoniku primskovske cerkve. Okrog kipa Mayerjeve slike in razni kipi. Foto ing. arch. Ogrin.

Ob priliki prosvetnega dne je bila v Kranju otvorena kulturna razstava, ki so si jo najprej ogledali Nj. Vis. knez in kneginja in vsi ostali priostni odličniki. Vsi obiskovalci so se pohvalno izrazili o razstavljenih predmetih. Sicer je po Kranju raztresenih še zelo mnogo kulturnih znamenitosti z raznih področij, vendar so nekateri objekti

izdelani na dvoru nadvojvode Ernesta Železnega. Druga velika znamenitost je cela galerija kipov in slik. Med slikami prevladujejo seveda dela domačih mojstrov, posebno Leopolda Layerja in njegove delavnice. Zastopani pa so tudi: Langus, Metzinger, Bergant, Bizjak, Götzli, Herrlein itd. Dalje pokaže razstava meščanski življenjski iz cehovskih časov in pa

Pogled na kulturno-zgodovinski del tržiške razstave.

Foto Jug — Kranj.

na razstavi v kulturno-zgodovinskem oziru take redkosti, da lahko označimo to razstavo za prvotno. Prireditelji so zbrali večinoma tak material, ki kaže zvezo kulturnega razvoja s Cerkvijo ozir. s katoliškimi prosvetnimi organizacijami.

Posebno iz prejšnjih stoletij hranijo kranjsko župnišče in meščanske hiše jako bogato kulturno-zgodovinsko gradivo. Posebno pozornost vzbujajo na razstavi stari pergamentni rokopisi, antifonariji, misali itd. iz začetka 15. stol. z dragocenimi začetnicami in okrasji, med katerimi so bila nekatera

značilnosti kmečkih hiš, ki jih vse preveča značilno slovensko religiozno razpoloženje.

Novejši del razstave predstavlja gradivo prosvetnih društev iz vse dekanije, ki nazorno pokaže obilno delavnost naših prosvetarjev.

Razstava bo odprta do ponedeljka 19. t. m. zvečer. Kdor utegne priti v Kranj in se količkaj zanimati za kulturne znamenitosti ali za naša prosvetna društva, naj obišče in pregleda razstavo v sedmih lepih sobanah dijaškega konvikta za župno cerkev.

Kaj bo nudil IV. Mariborski teden

Maribor, 15. julija.

Letošnji Mariborski teden se bo vršil v času od 31. julija do 8. avgusta. V mestu so se že pričele vsestranske priprave za to veliko prireditve, ki sicer na zunaj zaenkrat še niso vidne, zato pa se v organizacijskem pravcu dela z vso intenzivnostjo. Na tisoče lepakov in plakatov je že odšlo iz Maribora v vsa naša mesta in količkaj pomembne kraje, pa tudi v inozemstvo, v vseh časopisih se pojavljajo oglasi in notice, ki opozarjajo na VI. Mariborski teden. Letošnji Mariborski teden bo nudil obiskovalcem sledeče zanimivosti:

1. Popolno sliko gospodarskega in kulturnega življenja naše severne Slovenije, zlasti pa Maribora in njegovega zaledja.

2. Mnogo koristnega in zanimivega v obliki številnih razstav, pa tudi mnogo zabavnega, saj pripravljajo prireditelji različne atrakcije, med njimi take, ki jih v Mariboru še niso videli.

3. Veliko obrtno revijo, ki bo dala našim obrtnikom možnost, da se uveljavijo kot povsod priznani in odlični delavci.

4. Fitopatološko razstavo in razstavo zgodovinskih predmetov, ki jih upravlja znani mariborski zgodovinar prof. Baš. Zanimiva bo zlasti kmečka soba z zgodovinsko opremo.

5. Pregled mariborske industrije, ki jo bo pokazala splošna industrijska in specijalna tekstilna razstava.

6. Tujskoprometno razstavo z lepimi dioramami solnčnih Slovenskih gor, zelenega Pohorja in idiličnega Mariborskega otoka. Pokrajinske lepote naše ožje domovine bodo ponazorjevali krasni fotografski posnetki.

7. Vinsko razstavo s poskušnjo vin, ki bo zopet pokazala sloves pridelka naših vinskih gor.

8. Pestro grafično razstavo mariborskih grafičnih podjetij.

9. Razstavo mariborskih in graških akvartistov, ki bo ena največjih, kar jih je bilo doslej v državi.

10. Modno revijo naših obrtnikov, ki bo nad vse zanimiva in privlačna zlasti za ženski svet.

11. Mnoge turnirje, športne prireditve in kongrese. Zlasti športni program je pester. Privlačno bo tudi mednarodni plesni turnir, velika umetniška atrakcija bo vpriporitev Shakespearejeve igre »Sen kresne noči«. Mariborski vrtnarji se pripravljajo, da s svojo vrtnarsko razstavo sprejmejo Mariborski teden v četrto vrt.

Za čas Mariborskega tedna je dovoljen 50% popust po vseh železnih od 29. julija do 10. avgusta.

Mariborski Glavni trg

Včeraj mu je komisija banske uprave določila končno veljavno obliko

Maribor, 15. julija.

Danes dopoldne je bil komisijski ogled Glavnega trga, da so se začrtale končno veljavne smerice za bodočo regulacijo. V komisiji banske uprave so bili kot predsednik g. Likovič, konservator dr. Stele, inšpektor ing. Juvan, viš. svet. ing. Černivec, poleg navedenih pa so prisostvovali še mestni župan dr. Juvan, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, šef gradbenega razdelka ing. Baran, vodja mestnega gradbenega urada ing. Baran, geometer Vončina, ing. Maister in zainteresirani hišni posestniki, katere je zastopal tudi predsednik društva hišnih posestnikov g. Meglič. Načrt, katerega je danes komisija odobrila, se precej razlikuje od prejšnjih načrtov, katere smo že obravnavali. Glavno načelo tega končno veljavnega načrta je enosmerni promet na Glavnem trgu; zaradi tega bo razdeljen trg na tri in ne, kot je bilo prvotno določeno, na dva dela. Zapadni del trga se zoži, tako da bo na severni in južni strani 9 m široka vozna cesta, obenem pa se razširijo trotoarji na obeh straneh. Marijem spomenik ostane na dosegljivem mestu, odpade pa podzemno stranišče, ki se bo prestavilo drugam. V sredini med starim in novim delom trga, v oči dravski most — Gosposka ulica, pride prometni otok v obliki velike, 36 m dolge in 22 m široke elipse. Znatno se bo zožil tudi

vzhodni del trga. Vozna cesta na severni strani bo široka 8 m, na južni strani pa 9 m, med cesto in hišami na južni strani pa bo še 9 m širok prostor za avtobuse in za parkiranje avtomobilov. Na vzhodnem delu trga se izpremeni tudi stavbna črta na severni strani ter se pomakne nazaj, tako da bo šla naravnost od vogala Benkove hiše na Narodni dom. — S takšno preureditvijo trga so v glavnem doglašali tudi zainteresirani hišni posestniki, katere pa je najbolj skrbela usoda tržišča. Za časa regulacije se bo tržišče prestavilo deloma na Rotovski, deloma na Slomškov trg, po regulaciji pa pride zopet na Glavni trg, dokler ne bo rešeno vprašanje tržnice.

—Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita zdravila »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Org. raz. S. br. 10474/35.

† Leopold Bole

Včeraj jutraj je v Borovnici nepričakovano umrl nadzornik proge državnih železnic g. Leopold Bole. Komaj za nekaj ur ga je bolezen položila na posteljo, ko mu je že smrt pretrgala nit življenja. Pokojnik je bil star šele 56 let in je moral zapustiti soprogo Marijo in 7 otrok, od katerih je šest še nepreskrbljenih. Vsa leta ga je bila sama skrb za družino. Pred leti je moral prestati težko operacijo na želodcu, vendar pa posledice operacije ni mogel odstraniti. Naporno delo v službi ga je izčrpalo in mu oslabilo srce. Včeraj je po kratkih urah dočrpel. Pokojnik je bil v Borovnici povsod spoštovan in cenjen prijatelj. Železniški delavci, katerim je bil predstojnik, so ga zelo ljubili in cenili. Bila ga je sama dobra beseda, včasih dobrohotna šala, zmerom pa nesebična usluga. Vse svoje življenje je bil neomahljiv sin slovenske matere, politično pa pristaš bivše SLS. Vendar pa zaradi svoje politične pripadnosti in narodne zavesti ni imel nobenih nasprotnikov. Našemu »Slovenec« je bil dolga leta zvest naročnik. V soboto popoldne ob 4. ga bodo pokopali v Borovnici. Vsi, ki so ga poznali, se ga bodo spominjali vedno kot dobrega prijatelja. Naj mu sveti večna luč. Užalosteni njegovi družini, posebej pa gospe soprogi, naše iskreno sožalje!

Kamniške občinske zadeve

Pod tem naslovom je izšlo v »Slovenskem Narodcu« dalje poročilo o delu začasne občinske uprave v Kamniku, ki ga moramo v nekaterih točkah odločno popraviti.

Naša občinska uprava ima dosti dela s tekočimi posli. K temu pridejo še nepredvideni dogodki. Pred kratkim se je odrgel oblak v Tuhinjski dolini ter je Nevljica hipoma tako narasla, da je poplavila kopalnice in tenis-igrišče. Voda je vdrla v klet točilnice na kopalšču. Sedanja lastnica točilnice je zahtevala, naj ji občina plača odškodnino za napravljeno škodo. Ta njena zahteva je bila pri seji odklonjena.

Tudi o delu naše gasilske čete je bilo na seji dosti kritike. Nerazpoloženje proti sedanjemu vodstvu čete vedno bolj raste v javnosti. V našem listu smo že zahtevali od čete javnega pojasnila, zakaj ni visela žalna zastava na gasilskem domu ob smrti nadškofa dr. Jegliča, ko je bil tiste dni ves Kamnik v žalnih zastavah.

Pozdravljamo pa tudi mi zamisel Meroizkusnega urada v Ljubljani, da namerava ustanoviti tudi v Kamniku postajo meroizkusnega urada. K stroškom nabave potrebnega inventarja naj bi občina Kamnik prispevala 2000 Din, združenje trgovcev in gostilničarjev pa po 1000 Din.

Da je občinska uprava oddala resor elektrifikacije in popravil našega elektr. omrežja v absolutno nadzorstvo g. Beču, popolnoma odobravamo. Ker energično vodstvo in red bo le v prid občanov in obč. blaginje.

Drobne novice

Koledar

Petek, 16. julija: Devica Marija Karmelska.

— **II kongresu Kristusa-kralja v Poznanju**, to je k poročilu o njem bi bilo vredno še dodati: Posebnih vlakov h kongresu je privozilo 99. Zato je bilo dopolneno pri slovesni sv. maši kardinala-legata in popoldne pri skupnem shodu navzočih gotovo nad 100.000 ljudi. Saj se je tudi mesto samo kongresa kar najštevilneje udeležilo. Krasen je bil pogled z višine od oltarja dolj nad to pestro množico. Mesto je bilo izredno bogato okrašeno. Saj je viselo iz več hiš po 10 in po 20 zastav in premnoge hiše so bile od vrha do tal v vence kar ovite. Poljska je pokazala tujcem svoj katoliški značaj. — Najznačilnejše pa je, da se je kongresa udeležilo tudi zastopstvo **Sokolov**. Sicer so imeli Sokoli prav ta dan v Katovicah svoj veliki zlet. Zato tudi katoliškega škofa Adamskega ni bilo na kongresu, — dasi je bil tu zbran sicer ves poljski episkopat — ker je škof moral imeti na sokolskem zletu sv. mašo in nagovor na Sokole. Malo drugače kakor pri nas...

— **Za zaved sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano** so darovali namesto venca na grob pok. nadškofa dr. Jegliča še sledeči: Anton Vodnik, Ljubljana 100 Din; Joško Zabret, Britof 500 Din; občina Jesenice 500 Din; občina Radovljica 500 Din; Ivan Dolenc Ljubljana 100 Din. Vsem darovalcem se vodstvo zavoda najtopleje zahvaljuje!

— **Opozarjamo gg. duhovnike**, da bodo duhovne vaje v zavodu sv. Stanislava od 19. julija od 7 zvečer do 25. julija zjutraj.

— **Nekdanje in sedanje dijaško časopisje** bo na razstavi slovenskega novinarstva posebej obdelano in zato pripravljali odbor nujno potrebuje razne pisane, litografske ali kakorkoli razmnožene, torej tudi tiskane liste, ki so jih pisali slovenski slušatelji visokih šol, predvsem pa gojenci raznih srednjih in tudi meščanskih ter višjih razredov osnovnih šol, prav tako pa tudi take časopise, ki jih dijaštvo še izdaja pod nadzorstvom šolske oblasti ali brez njega. Posebno zanimivi so srednješolski listi, zato pa v ljudno prosimo vse bišve in sedanje dijaške ter šolske vodstva, a tudi knjižnice in druge lastnike teh z večino prav redko ohranjenih pojavov slovenskega novinarstva, da pošlejo zlasti starejše dijaške časopise ter nam jih blagovolno posodijo za razstavo in tudi za kompletiranje »Bibliografije slovenskega novinarstva«, ki izide ob razstavi. Zato je skrajni čas, da vse naše stare in sedanje dijaške časopise pošljete ali prinesete pripravljalnemu odboru, ki za vse posojene predmete prevzema popolno jamstvo in jih po razstavi nepoškodovane vrne lastnikom, hkrati se pa najtopleje zahvaljuje vsem, ki s posojilom razstavne gradiva sodelujejo pri tej veliki manifestaciji slovenske kulture. Pripravljali odbor razstave slovenskega novinarstva, Ljubljana, velesejem.

— **Ljubljanska opera gostuje v Rogški Slatini**. Ljubljanska opera vprizori v Rogški Slatini v soboto dne 17. t. m. komično opero »Seviljski brivci« in v nedeljo dne 18. t. m. »Madame Butterfly«. Pričetek predstav točno ob 20.30. Dirigent: operni kapelnik A. Neffat. Solisti: ga. Zlata Gjurgjenac, Zupcevc Zvonimira, Kogej Mila, Spelca Ramšak, gg. Oštiež Jozef, Janko Vekoslav, Zupan Drago, Rus Marjan, Lupša M., Skrabar M., Sekula Alojzij in Rus Jože. Sodeluje pomozni zdravilski orkester in operni zbor. Cene prostorov: Sedeži din. 30, 25, 20, 15, 10. Stojišča din. 8. Za avtozveze dobite informacije pri »Putniku« v Rogški Slatini, Celju in Mariboru. Preprodaja vstopnic pri »Putniku« v Rogški Slatini. Opozarjamo okoličane, da si vstopnice takoj rezervirajo, ker je med tukajšnjimi gosti veliko zanimanje za obe predstavi.

— **Novo kopališče**. Dne 18. julija t. l. odprli Tujsko-prometno in olepevalno društvo Oplotnica z lastnimi sredstvi dograjeno udobno kopališče na prostem. Po blagoslovitvi in običajnih slovesnostih se ob 4 popoldne kopališče izroči svojemu namenu. Otvoritev je združena s veselico, na katero so vabljeni vsi prijatelji športa in napredka krajev ob južnem Pohorju, ki so do danes pogrešali to potrebne kopališča.

— **Javna borza dela išče naslednje delavce**: 1 čevljarja-prirojevalec, 1 tekstilnega podmojstra, 2 tkalske mojstra, 2 hlappa, 1 delovodja papirne stroje, 1 tekstilnega barvarskega mojstra.

— **Kandidata sprejme odvetnik dr. Juvan v Mariboru**.

— **Posestne spremembe**. Peter Sušteršič, posestnik v Senčici pri Medvodah, je prodal posestniku Janezu Kozjeku svoje posestvo pod vl. št. 95, 98 in 113. k. o. Medvode za 176.875 din. — V juniju je bilo po raznih podatkih zavarovanih nad 100 kupnih pogodb, ki se nanašajo na nakup posestev in parcel v Ljubljani in okolici. Celotna kupna vrednost prodanih posestev je cenjena na 6 in pol milijona dinarjev.

— **V sodne zapore pripeljana**. Dne 20. junija je bil v Starem trgu pri Ložu fantovski pretep. Orožniki so intervenirali. Nekateri fantje pa so se spravili na orožnike in sedaj imajo sitnosti s sodiščem. Iz Loža je bil pripeljan v sodne zapore Janez Kotnik iz Podcerkve, ki je tudi osumljen napada na orožnike. — Policijska uprava je izročila sodišču neko starejšo ljubljansko babico, ki je osumljena zločina odprave plodu. Babica zločin za-

— **Nad poldrugi milijon dinarjev zarubljeno**. V drugem četrtletju je bilo v zemljiški knjigi ljubljanskega okrožnega sodišča pri 184 posestvih z realno eksekucijo intabuliranih za 1.720.954 din raznih terjatev, tako privatnih upnikov kakor tudi državnega zaklada za neplačane davke in OUZD za razne prispevke. V prvem polletju je bilo zavarovanih že do 345 realnih eksekucij za skupni znesek 3.223.000 din. V juniju je bilo pri 52 nepremičninah vknjiženo 197.881,25 din raznih terjatev. Najnižja terjatev 37 din je bila vknjižena na neko posestvo v k. o. Kašelj.

— **Huda nesreča na planinah**. V ljubljansko bolnišnico je včeraj prepeljal reševalni avto 13 letnega Viljama Radona, sina čevljarkega pomočnika iz vasi Zavrje pri Trliču. Deček je šel z družbo na planine. Pod Storžičem pa je padel v prepad ter se pri padcu močno poškodoval. Pretresel si je možgane ter dobil resne poškodbe po vsem telesu. Njegovo stanje je zelo nevarno.

— **Nesreča kolesarja**. Pri Sv. Križu pri Litiji se je ponesrečil 34 letni delavec Alojzij Marin. Trčil je s kolesom v neki voz. Pri padcu je dobil hude poškodbe na glavi in po rokah. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico v Ljubljano.

— **Zidno opeko dostavlja v Kranj** po dnevnih cenah opekarna Črnuče, pošta Ježica. (11.202)

— **V »Službenem listu«** kraljevske banke uprave dravske banovine od 14. t. m. so objavljena »Navodila za sestavo občinskih proračunov za proračunsko leto 1938/39«. Dalje »Naredba o izpremembi postavk 9, 10, in 12. v II. delu nevarnostne tabele, predpisane z naredbo o delovni nevarnostne tabele za zavarovanje za neizgode in o po-

stopku pri uvrščanju obratov v nevarnostne razrede in nevarnostne odtotke«, »Popravek o tolačenju odst. (2) čl. 17. uredbе o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov II. št. 3314/K iz l. 1936.«, »Razveljavitev pojasnila o tolačenju in uporabi §§ 5. in 6. zakona o samoupravnih cestah« in »Objave banke uprave o pobiranju obč. davčnin v l. 1937/38. in sicer za občine Črnomelj, Predosije pri Kranju, Sv. Barbara v Halozah, Soštanj — mesto in Studenci v mariborskem okraju — desni breg.«

— **Dva velika požara v Sisku**. Mesto, kjer je sorazmerno največ požarov v Jugoslaviji, je Sisko. Te dni je pogorela tam hiša trgovca Mate Bana. Škoda znaša okoli 150.000 din, ki pa je krita z zavarovalnico. Komaj so gasilci pogasili ta požar, že so morali gasiti poslopje trgovca in gostilničarja Nikole Miriloviča, ki je tudi pogorelo. Škoda znaša okoli 200.000, je pa le deloma krita z zavarovalnico.

— **Neurje v hrvaških krajih**. Okoli kraja Lovinca v gručnem okraju na Hrvaškem je te dni toča polokla vse polje petih vasi. Ljudstvo je obupano, ker mu grozi strašna lakota, ako ne pride odkod pomoč. Kmetje upajo, da bodo dobili odškodnino iz fonda zavarovanja proti toči, ki je v savski banovini uvedeno obvezno. — Tudi nad Kostanjico v Bosni je divjala silna nevihta ter je toča pobila vso žetev dveh vasi.

— **Cenen izlet na Grossglockner** od 14. do 15. avgusta. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Hotel Slon, telefon 26—45.

— **Turistični avtobusni izleti v Opatijo—Sušak** za 70 din. Informacije Putnik, Gajeva 3, tel. 24-72.

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenice«.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporočila naslednje novosti: Boda Ludwig P.: Das Reich des göttlichen Willens, 230 strani, vez. 34 din.

— **Beekman**: Gott, Mensch, Technik, Wissenschaft, 515 strani, vez. 106 din. — **P. Joseph de Dreu**: Kurze Betrachtungen für alle Tage des Jahres, 467 strani, vez. 95 din. — **Gerbert Gustav**: Entdeckungen bei Paulus, 190 strani, vez. 42 din. — **Peter Herzog**: Herrlichkeit Gottes, Grundgedanken katholischer Frömmigkeit, 270 strani, vez. 50 din.

Izplačila starih vlog pri zaščitnih zavodih

Mestna hranilnica ljubljanska je osvobodila vloge do 20.000 din

Dosedaj je Mestna hranilnica ljubljanska izplačala odnose prenesla na novi račun stare vloge, na katere se je nanašal odlog plačil, do zneska 10.000 din. S 1. decembrom 1936 je osvobodila vloge do 5.000 din, s 1. marcem t. l. pa nadalje vloge do 10.000 din. S tem so bile tako imenovane male vloge likvidirane.

Sedaj pa je Mestna hranilnica ljubljanska sklenila od 15. t. m. dalje izplačevati vse stare vloge, ki niso 31. decembra 1936 presegale 20.000 din. V kolikor ne bodo vlagatelji teh svojih vlog dvignili, pa jih bo hranilnica prenesla na nove, ki bodo vedno izplačljive v gotovini brez vsake omejitve.

Nova osvoboditev vlog pri Mestni hranilnici dokazuje, da ta zavod prihaja v stadij likvidnosti. Poudariti pa je treba prav posebno dejstvo, da je hranilnica tekom dobrega pol leta že tretjič zvišala mejo, do katere svoje stare vloge izplačuje, iz česar sklepamo, da vpostavitve likvidnosti v zadnjih mesecih prav ugodno napreduje. Izboljšanje je do-

segla hranilnica s tem, da ji je mestna občina odplačala velik del svojega dolga, kakor tudi s pospešeno likvidacijo svojih dolžnikov.

Izplačilni načrt Prastedione. Počeniš z 12. t. m. je stopil v veljavo nov izplačilni načrt Prve hrvatske kreditorice. Po tem načrtu bo izplačana 10% kvota na stare vloge, ki so znašale na dan 28. junija 1932, to je dan, ko je bila tej banki odobrena zaščita, med 5000—10.000 din. Vpoštevajoč ta zadnji izplačilni načrt, je Prastedione do danes izplačala odnose prenesla na novi račun od zaščitnih vlog vse vloge, ki so bile na dan, ko je bila zavodu odobrena zaščita, manjše kot 2000 din, potem 40% od starih vlog med 2000 in 5000 din in sedaj pa 10% na vloge nad 5000 din do 10.000 din. Razen tega so bili izplačani odnose preneseni na novi račun s 1. januarjem t. l. vsi tekoči računi, ki niso presegali 10.000 din. Sedaj odobrena izplačila na vloge zadevajo le originalne vloge med 5000 in 10.000 din, ne pa na tiste, ki imajo tako stanje vsled delitev večjih vlog in prenosov.

Novi davki na živino

o korist fondu za pobijanje živinskih bolezni

Kmetijsko ministrstvo je že izdelalo načrt novega veterinarskega zakona in bo ta načrt v kratkem predložen ministrskemu svetu v svrhu končne redakcije. Ta zakonski načrt predvideva novo in popolno reorganizacijo veterinarske službe in izenačenje vseh dosedanjih veterinarskih zakonov, ki so v posameznih delih države še v veljavi.

Novi zakonski predlog predvideva postavitev samoupravnih veterinarjev v vseh občinah z več kot 10.000 prebivalci, potem ustanovitve ambulanc in živinskih bolnišnic, zavodov za proizvodnjo raznih živinskih cepiv in zdravil, ustanovitve državnih podkovnih šol, veterinarskih zavodov pri banknih upravah itd.

Kot vsi taki zakoni v naši državi, predvideva tudi ta zakon ustanovitev posebnega fonda, in sicer državnega fonda za pobijanje živinskih bolezni. Dohodek tega fonda bo tvorila 1% na taksa pri prodaji živine, in sicer pri prodaji v državi kakor tudi pri izvozu. Po mnenju strokovnjakov bo potrebno za pravilno funkcioniranje tega fonda okrog 100 milj. dinarjev. Računajo, da bi 1% na taksa na živino prinesla letno 50—60 milj. din.

Za naše živinorejce bo seveda predvidena 1% na taksa pomenila novo breme, zato najbrž ustanovitev fonda za pobijanje živinskih bolezni ne bodo s posebnim veseljem pozdravili. Tudi mi smo mnenja, da bi bilo boljše poiskati sredstva za ta sicer potrebni in zelo koristni namen na drug način in da ustanavljanje takih specialnih fondov ni najboljša rešitev.

Trgov. sporazum s Švico in izvozni kontingenti

Danes sta stopila v veljavo trgovinski in klinirski sporazum med našo državo in Švico, ki sta bila podpisana v Belgradu 3. t. m. Oba sporazuma veljata do 30. novembra t. l. in jih je mogoče molče podaljšati za nadaljnje štiri mesece.

S tem novim sporazumom nam je Švica zvišala nekoliko dosedanjih kontingentov ter nam je dovolila tudi nekaj novih kontingentov.

Zvišani kontingenti: za fižol od 86 na 2600 stotov, za zaklano živino od 6740 na 12.000 stotov, jajca od 25.000 na 35.000 stotov in svilen krep papir enobarven od 49 na 100 stotov. Na novo so dovoljeni kontingenti: za marelice 500 stotov, za breskve 500 stotov, za slive, sveže in suhe 500 stotov, za čebulo 1000 stotov, za česen 1000 stotov, za suhe gobe 100 stotov in za ročno kovane žblje 65 stotov.

Razen teh rednih letnih kontingentov predvideva trgovinski sporazum s Švico tudi naknadne kontingente, če jih bode švicarski trg dopuščal in ako jih bodo švicarski uvozniki zahtevali.

Vprašanje izvoza in uvoza konj in goveje živine pa bo v smislu trgovinskega sporazuma rešeno s posebnim dogovorom med švicarskim veterinarskim uradom in našim Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine.

Z ozirom na novi sporazum je bila pri nas ukinjena kontrola uvoza iz Švice, ki je bila vpeljana z uredbo od 6. aprila 1936 in z rešitvijo ministrstva financ od 11. junija 1936 in 5. januarja 1937.

Ker je izvoz v Švico letos prekašal naš uvoz iz Švice, je Švica prišla do terjatve proti nam. Ta terjatev, ki jo je Narodna banka stavila na bloki-

rani račun, je znašala 10 milijonov dinarjev, kateri bodo vzeti v račun za novi kliring, ki torej vsled tega izkazuje aktiven saldo desetih milijonov v korist Švice.

Povečanje rečnega prometa v letu 1936

Izvoz in uvoz potom naših plovnih rek sta lansko leto znatno narasla. Tako je uvoz po rekah narasel od 290.544 ton v letu 1935 na 348.794 ton v letu 1936. Izvoz pa se je zvišal od 436.133 v letu 1935 na 583.882 ton v letu 1936.

Tudi notranji rečni promet izkazuje povečanje. Dočim je bilo v letu 1935 natovorjenih 1.697.886 ton, je bilo lansko leto natovorjenih 1.866.460 ton, pretovorjenih pa je bilo leta 1935 1.147.803 tone, lansko leto pa 1.220.980 ton.

Tuzemski in inozemski promet sta znašala v letu 1936 2.799.136 ton proti 2.424.563 tonam v letu 1935. Velika živahnost je bila v tranzitnem prometu, ki se je zvišal od 1.615.666 ton na 2.152.703 tone v letu 1936. Pač pa je znatno padel prevoz potnikov, in sicer od 4.202.456 na 2.439.620 oseb v lanskem letu.

Posojilo za kabel Belgrad—Maribor. Gospodarski finančni odbor ministrov je odobril najetje posojila v znesku 267 milj. din za financiranje mednarodnega kabla Belgrad—Maribor. V smislu sklepa bo to posojilo najeto pri Državni hipotekarni banki. Ministrstvo pošte, telegrafa in telefona bo posojilo vrnilo v devetih letnih obrokih po 30 milj. din. Ker ni dvoma, da bi ministrski svet potrdil sklep gospodarsko-finančnega odbora, je torej vprašanje financiranja kabla Belgrad—Maribor rešeno. V zvezi z nabavo kabla Belgrad—Maribor prinaša »Jugoslovenski kurir« vest, da je neka angleška grupa izdelala načrt za zgraditev tovarne kablov v Jugoslaviji. Po tem načrtu bi imela tovarna zelo veliko kapaciteto, tako, da bi mogla zadovoljiti potrebe vseh balkanskih držav. Vprašanje take tovarne merodajni faktorji sedaj študirajo, vendar pa, kot poroča isti vir, vprašanje postavitve te tovarne ne more biti vezano na nabavo kablov Belgrad—Maribor.

Nova družba. V trgovinski register je vpisana nova tvrdica: Rudarska družba »Mačkatic«, družba z o. z. Obratni predmet je proizvodnja in prodajanje vseh vrst rud in kovin in vsi posli, ki so s tem v zvezi, zlasti pa obratovanje rudnika »Mačkatic«. Osnovna glavnica znaša 200.000 din. Poslovanje družbe so: Feliks Tonič, prokurist in A. Westen, d. d. Celje, Avgust Praprotnik, Ljubljana, in Franč Šumi, Kranj.

Bosanska industrijska in trgovačka banka d. d. v Belgradu obvešča svoje upnike, ki imajo prejeti delnice, izdane po uredbi o zaščiti denarnih zavodov od priliki sanacije banke, da bo delnice, ki jih upniki ne bodo pravočasno dvignili, deponirali pri Državni hipotekarni banki. Prvotno jih je hotela deponirati pri Poštni hranilnici in je tako tudi že obvestila svoje upnike, toda Poštna hranilnica je sprejem delnic v depot odklonila, vsled česar je trgovsko ministrstvo odločilo, naj banka delnice deponira pri Državni hipotekarni banki.

Rekorden konzum sladkorja. Po cenitvah bo letošnja svetovna produkcija sladkorja znašala 30,96 milj. long ton, kar je 2,29 milj. long ton več kot lansko leto. Sladkorna produkcija iz trsa bo predvidoma znašala 21,05 iz sladkorne pese pa 9,9 milj. long ton. Lansko leto je konzum sladkorja dosegel 28,89 milj. proti 27,59 milj. long ton v vrednosti surovega sladkorja. Povečanje konzuma je znašalo torej okroglo 1,3 milj. long ton ali 4,7%. Tolik konz-

zum sladkorja predstavlja rekord, ker se množine konzum dosedaj še ni nikoli dosegel. Leta 1933 n. pr. je znašal konzum na vsem svetu 24,67 milj. long ton. Ta konzum kaže jasno na izboljšanje gospodarske konjunktore v najvažnejših državah. Tudi v tekočem letu je opaziti nadaljnje naraščanje konzuma sladkorja.

»Trgovačka i obrtna banka d. d. v Novem Sadu« sklicuje svoj občni zbor za 26. t. m. Iz objavljenih bilance vidimo, da je družba imela v l. 1936 pri glavnici 20 milj. din 3,1 milj. dobička. Vloge so znašale konec leta 1936 111,6 milj. dinarjev, rezervni fond 9,5 milj. din in pokojninski fond 9 milj. din. Med aktivnimi postavkami omenjamo gotovino, ki je znašala 29,3 milj. din, menice so znašale 40,2 milj., dolžniki 61,9 milj., hipotekna posojila 3,5 milj. in premoženje pokojninskega fonda pa kot v pasivi 9 milj. din. Likvidnost banke je po tej bilanci ugodna. Iz računa izgube in dobička omenjamo pod izgubo odpise v znesku 0,87 milj., stroške 1,79 milj. in davke ter pristojbine 0,87 milj. Aktivne obresti in provizije so znašale 5,4 milj., pasivnih obresti pa banka sploh nima. Občnemu zboru bo predlagana dividenda 6

Z letalom po Ameriki

Prišlo mi je že tako, da nisem mogel drugače napraviti kot — leteti. V nedeljo dopoldne sem imel misijon v Chicagu, popoldne pa sem moral imeti govor v Clevelandu. Z letalom sem prevozil 570 km v dobri poldrugi uri. Megr. Ponikvar od Sv. Vida me je že čakal v Clevelandu na letališču. Smejal se je: še nihče ni prišel k njemu tako, čeprav v Ameriki. Še drugi ameriški duhovniki so se mi čudili pri večerji: češ, hitri ste — tako pa še mi nismo navajeni.

Vendar smo imeli na tistem poletu močan vihar. Spomnil sem se, kako sem se nekoč tudi v letalu vozil iz Ljubljane do Sušaka, na poti v Beograd. Vendar mi je bil tu ves drug občutek. Takrat je bilo majhno šestdesedno letalo (ki se je kmalu potem razbilo) in samo dva potnika eva bila. Tu pa se nas je vozilo 21 potnikov v razkošni udobnosti. Prijazno nam je stregla mlada stewardessa. Vse je prinesla: zadnje izdaje dnevnikov in tednikov, in jedi in pijače, kar si poželeti. Tudi cigarete je vsem prijazno ponudila. Tako ni postalo preveč nedomnežiti takrat, ko so zasvetili na prednji strani svetlobni signali in smo morali hitro pogasiti cigarete in se močno prepasati. Precej nas je suhalo, čeprav je kazalo merilo nad 3000 m višine.

Pozneje sem se vozil z letalom tudi v Detroit. Krasna je vožnja nad velikim Erie jezerom, v katerem se ti zdi veliki parniki samo čolniki. To bi se bili skopali, če bi padli v vodo... Detroit je iz letala kakor otroška mišica. Težko sem si zamisljal v tem kraju vso odlično delavsko borbo. Enake ravne ceste, enaki eno ali dvodružinski domovi; sredi med njimi pa v enako ravni vrsti za vsako hišo garaža za avtomobil: kakor bi bila pasja uta.

V Chicagu sem se nekoč pripeljal ponoči. Vseoko v zraku smo večerjali. V četrte ure nam je stewardessa postregla vsem. Bilo je prav obilno: juha, pečenka, prikuha, močnata jed, sladoled in kava. Vsi smo imeli enako. Ko smo se najedli, nas je veter še malo pretresel.

Nikdar ne bom pozabil krasnega sončnega zahoda, ki smo ga doživeli, in pozneje, kako je letalo mirno rezalo mrak, spodaj pa so se od časa do časa vrtile velike luči kakor pravilni mlini na veter, ki so nam kazale pot. Ko smo prišli do Chicaga, smo vsi kot dogovorjeni ugasnili luči nad eedeži. V čudovitih večernih barvah se je kopalo mesto pod nami. Mi smo mirno plaval skozi temo, le ob robovih kril so sanjavo sijale rdeče in zelene luči. Ko smo bili že precej nizko, nam je hipoma silen žarek pokazal smer pristanka. Bele, rdeče in zelene luči so se poigrale z nami. Pa je že letalo samo z močnim žarometom razsvetlilo polje pred seboj in mirno pristalo. Na misel mi prihaja: prav g. Sever, oče ponesrečenega študenta, me je pričakal na letališču s svojim lepim avtomobilom.

Vožnja z letali se je v zadnjem času zelo pocenila. Od l. 1930 za več kot polovico. En km ne pride niti poldrug dinar; pri krožnih poletih mnogo manj. Na vlaku je cena za 1 km — 60 par v navadnem razredu, 90 par v pulmanu. Letalo primeroma res ni drago, zlasti če odsteješ še vso postrežbo (na vlaku te mnogo stanejo obedi in napitnina, tu pa stewardessa sploh ničesar noče vzeti), potem pa premisliš, koliko časa si prihraniš. In marsikaj lahko izvršiš sploh samo s to hitrostjo.

Število potnikov silno narašča in je že lani preseglo 1 milijon. Smrtnih nesreč pa je silno malo. L. 1935 jih je bilo pri skoraj 900 tisoč potnikih, ki so preleteli čez 1000 milijonov km, samo 8. Promet narašča; število smrtnih nesreč pa se zmanjšuje.

V letalih imate največjo udobnost, ki si jo morete misliti. Od New Yorka do San Francisca (čez 5000 km) se lahko prepeljete preko noči v 15 urah in vso pot lahko mirno spite v mehki postelji. Res ni veliko. Zlasti ko je noč daljša in je jutro v San Francisca še tri ure kasneje.

Ce pa človek pregleduje bajne vsote, ki jih prometne družbe zaslužijo, pa tudi izdajo za moderniziranje prometa, se mu začne kar vrteti v glavi. Vendar bi se rad kdaj zadremal v letalu. Prav kar elišim, kako eno brni v zraku. Pa bo že polnoči. Rdeči in zeleni signali se mi peljejo naproti, kakor bi hoteli skozi moje okno...

Številke o cerkvi v Ameriki

Gotovo ste že pred dolgim časom brali, kako je kardinal Mundelein na škof. konferenci v Chicagu obsodil borbo proti katoliški cerkvi v Nemčiji. Tudi najvišji predstavniki drugih cerkv so mu pritrjevali in čestitali. Rabil je precej ostre besede o Hitlerju; a to je sploh ameriški način, da radi uporabljajo zelo ostre osebnostne oznake. Včasih — posebno v kakih volivnih borbah — se na zborovanjih in po radio govorih obdelujejo z naravnost neverjetnimi psovkami. Tudi slovensko časopisje je polno prav prostaskih izrazov. Pa so Amerikanci ponosni na to svobodo. Meni se ne zdi posebna pridobitev...

Ob ti priliki se mi ne zdi napačno, omeniti nekaj zanimivosti o katoliški cerkvi v Zedinjenih državah. Nedvomno uživa zelo velik ugled. Saj pa je tudi od vseh cerkv največja. Od 128 milijonov prebivalcev Združenih držav pripada raznim veram in cerkvam okrog 63 milijonov članov. Od teh je okrog 21 milijonov katolčanov. (Baptisti in metodisti imajo približno po 10 milijonov, luterani in judje po 4 milijone, prezbiterni poltretjega, episkopali 2; ostalo pa razne druge skupine.)

Katoliška cerkev v Zed. državah je razdeljena danes na 17 nadškofij in 92 škofij. Kardinali so štirje: O'Connel, Dougherty, Mundelein in Hayes.

O tem zadnjem so tukaj mnogo pisali, da je papeški kandidat. Duhovnikov je čez 31 tisoč. Poleg teh deluje 85 moških in čez 200 ženskih redov. Glede števila katolčanov je treba seveda poudariti, da so to večinoma praktični katoliki, saj se njih število odloča po aktivnem sodelovanju v cerkvi in ne le po krstnih knjigah kot pri nas. — Katoliških cerkv je čez 18 tisoč. 7500 župnij ima lastne župnijske šole, katerih vzdrževanje zahteva seveda ogromne vsote. V njih je nad 2.200.000 otrok. Semenišč je 200. Čez 1150 je katoliških višjih šol, v katerih je skoro 200 tisoč študentov. V 324 katoliških sirotišnicah je 44 tisoč sirot. 155 je hiralnic in 670 katoliških bolnišnic.

Precejšnja moč je v tem, kajne? Včasih si tega niti predstavljati nisem mogel. Nedvomno je ta zunanja organizacija sijajna. Zato ni čuda, da tudi finančno najmočnejše podpira vse druge kraje, zlasti misijone. Ogromne vsote gredo od tu. Lahko jih torej v Rimu zelo upoštevajo.

Zveze z Rimom se zde sploh tukaj zelo močne in dobre. Celo do laikov. Komu izmed nas se na primer kar čudno zdi, ko bere te dni v katoliškem tedniku, da je mladi katoliški zakonski dvojici Scallan, ki jih je poročil škofski pomožni škof, poslal brzojavne čestitke celo papež Pij in kardinal Pacelli!

(V. Vodusek.)

Kardinal, državni tajnik Pacelli, je bival nekaj časa v Parizu, kjer so ga sprejeli ko kakega vladarja in mu ves čas izkazovali najvišje časti.

Usoda katoliškega dnevnika

(Prejani urednik velikega madridskega katoliškega dnevnika »El Debate«, ki je srečno ušel rdečemu teroru, poroča o žalostni usodi tega odličnega španskega lista.)

»El Debate« je bil največji katoliški dnevnik Španije z naklado 90—100.000 izvodov. List bi bil moral vprav obhajati 25 letnico, ko je izbruhnila španska revolucija. Mimo »ABC«-ja, desničarskega lista, in socialističnega »Heralda« je bil »El Debate« med najboljšimi listi Španije. Tisti dan po izbruhu uporabe so rdeči zasedli poslopje »El Debate« in si osvojili stroje. Uredniki in uslužbenci so večinoma vsi prišli na varno, le trije uredniki in 10 uslužbencev je prišlo rdečim v roke, ki so jih umorili. Nekaj so jih rdeči zaprli, stanovanja vseh urednikov pa so izropali in razdejali.

Od 400 uslužbencev sta le dva preslopila k rdečim. Vseh ostalih 398 pa je rajši izgubilo službo, bili so zaprti ali so morali pobegniti, kakor pa da bi zatajili vero in izdali svoje gospodarje. Uredniške prostore in stroje so rdeči uporabili za izdajanje rdečega dnevnika »Mundo Obrero«; zano z »El Debate« so zadušili tudi list »ABC«.

Zaradi zmedenih razmer v Španiji ni bilo niti misliti, da bi list »El Debate« izdajali v kakem drugem kraju. Vse osebe lista se je razkropilo in se je moralo skrivati, zakaj dovolj je bilo, da si bil sotrudenik »El Debate«, pa so te že vrgli v ječo. Dasi izhajajo katoliški listi v pokrajinah, ki jih je osvobodil general Franco, je vendar zaradi prenehanja »El Debate« nastala za katoliško Španijo velika vrzel, saj je bil to list, ki ga je silil vs svet, medtem ko sedanji lokalni katoliški listi ne smejo čez špansko mejo.

Od povsod

Tudi rekord! V Sarajevu živi Andija Abalkovič, ki ima to posebnost, da more vsak čas — k i h a t i. Dolgo časa se sploh ni zmenil za to svojo izredno lastnost, a ko je nedavno bral, da je dosegel Amerikane John Harrington svetovni rekord, ker je 450 krat zaporedoma kihnil, pa Abalkovič ni imel miru. Sklenil je, da polotiče rekord Amerikanca. Zbral je množico poslušalcev in je napravil — kihalni koncert: kihnil je 716 krat kar v eni sapi in se je tako slovesno razglasil za svetovnega prvaka v kihanju.

Nesreča z avtom in posledice. Blizu Collingwooda sta dva avta trčila drug v drugega. Oba šoferja je vrglo na ceto, a k sreči nista bila hudo ranjena. Sleherni je zatrljeval, da ni kriv in je valil krivdo na drugega. Sporekla sta se prav hudo in sklenila vložiti tožbo drug proti drugemu. Pri tem se je izkazalo, da se

V Parizu na svetlovo razslavo

V sredo, 14. julija smo odposlali vsakemu prijavitelcu našo legitimacijo, na podlagi katere ima vstop v naš poseben vlak, pravico do stanovanja v Parizu in drugih krajih našega potovanja, do prehrane, izletov, raznih razstav, ugodnosti itd.

Kdor legitimacije do danes ni še prejel, naj to nemudoma urgira! Razposlane so bile na naslove, ki so vpisani v naše kartoteke. Kdor nam je javil poštinski naslov, prejme legitimacijo tamkaj, ker smo jo tjakaj poslali.

Na podlagi legitimacije prejmete razne bloke, v inozemstvu le proti njej tudi vplačane valute itd. Poznamo, da tega važnega dokumenta nihče ne pozablja doma. Pa tudi sicer služi vsakemu lastniku kot legitimacija nasproti oblastem, ker je vidirana od lj. policije in franc. konzulata v Ljubljani.

Ljubljane vladno in nujno prosimo, da dvignete svoje legitimacije osebno ali pa s pooblastitvom v naši pisarni (Jože Hvale, Miki. c. 10), kjer smo iste pridržali.

Nadalje vladno opozarjamo vse udeležence, da odide naš poseben vlak iz Ljubljane glavni kolodvor dne 20. t. m. še ob 8.30 in ne ob 9 dop., kakor je to napisano v legitimaciji. Gornjo spremembo nam je sedaj sporočila tuk. žel. uprava. Vsakdo pazi, da bo pravočasno na kolodvoru! Vstop v vlak bo mogoče šele ob 8. uri, ker šele tedaj pride naša garnitura posebnega vlaka na glavni kolodvor. Vstop v Ljubljani pa bo mogoče le na glavnem kolodvoru.

Udeleženci iz okolice Kranja, oz. oni, ki imajo bližje na postajo v Kranju, bodo lahko vstopili v Kranju, ker se vlak ustavi tudi tamkaj. Na Jesenicah pa so itak dalje časa zadržimo. Prostor za vsakega udeleženca je rezerviran, točno določen v kupeju, vstopiti je le v oni vagon, ki je na legitimaciji označen.

Vozni red našega posebnega vlaka je sledeči:

Ljubljana gl. kolodvor	Odhod 20. VII. ob 8.30
Jesenice	odhod 20. VII. ob 10.40
Podrožca	odhod 20. VII. ob 11.10
Beljak	odhod 20. VII. ob 11.35
Innsbruck Hbbf	prihod 20. VII. ob 17.50
Innsbruck	odhod 21. VII. ob 6.02
Rapperswill	prihod 21. VII. ob 11.28
Zürich	odhod 21. VII. ob 20.05
Paris (Gare de L'Est)	prihod 22. VII. ob 6.28

Izlet v Lesieux in Trouville

Paris (Gare St. Lazare)	Odhod 24. VII. ob 7.00
Lesieux	prihod 24. VII. ob 9.21
Lesieux	odhod 24. VII. ob 12.40
Trouville	prihod 24. VII. ob 13.10
Trouville	odhod 24. VII. ob 19.00
Paris (Gare St. Lazare)	prihod 24. VII. ob 22.06

Povratak

Paris (Gare de L'Est)	Odhod 27. VII. ob 20.00
Luzern	prihod 28. VII. ob 5.04
Flüelen	odhod 28. VII. ob 18.20
Milano	prihod 28. VII. ob 23.30
Milano	odhod 30. VII. ob 5.50
Padua	prihod 30. VII. ob 10.14
Padua	odhod 30. VII. ob 12.35
Benetke	prihod 30. VII. ob 13.20
Benetke	odhod 30. VII. ob 22.35
Ljubljana gl. kol.	prihod 31. VII. ob 5.00 zjutraj.

Nadaljnja pojasnila sledi!

Vodstvo.

Za varstvo živali

Ze 1. 1874 je bilo ustanovljeno v Ljubljani »Društvo za varstvo živali«, vendar ne kot samostojno društvo, temveč kot podružnica enakega društva v Gradcu. L. 1877 je bila ta podružnica razpuščena in šele l. 1902 je zopet oživela kot samostojno društvo z nazivom »Kranjsko društvo za varstvo živali«. Pravila in pečat društva so bila v obeh deželnih jezikih. Med vojno je prenehalo delovati.

Pred osmimi leti se je ustanovilo »Društvo za varstvo živali« v Ljubljani. Njeno aktivno delovanje se razteza na območje Dravske banovine; s svojimi skromnimi sredstvi deluje skoraj nepazeno, a zato tem vztrajnejše in požrtvovalnejše. Društvo namerava izdati redno glasilo (Priatelj živali), mora pa zaenkrat zaradi pomanjkanja sredstev izdajanje svojega glasila odložiti na poznejši čas, pač pa namerava društvo objaviti nekaj kratkih člankov v časopisih, da zaenkrat nadomesti redno mesečno glasilo.

Za doseg čim popolnejšega uspeha društvenega delovanja pa je neobhodno potrebno, da se društveno udejstvovanje prenese iz Ljubljane tudi na vse ostale kraje Dravske banovine, in sicer na ta način, da društveni odbor lahko ustanovi v vsakem kraju Dravske banovine, kjer je vsaj 10 družinskih članov, krajevne organizacije.

Da bo mogla društvena uprava ta načrt uresničiti in svoje delo poglobiti, se obrača na vse ljubitelje živali z vladno prošnjo, naj pristopijo k društvu in pomagajo vsak v svojem kraju zbirati člane, da se lahko osnuje potem krajevna organizacija, s pomočjo katere bo društvo lahko uspešno delovalo. To prošnjo naslavljamo še posebej na naše požrtvovalno učiteljstvo, od katerega pričakujemo v tem pogledu izdatnejšega sodelovanja in pomoči.

Ljubitelji živali, sporočite svoje naslove na »Slovensko društvo za varstvo živali« v Ljubljani, Mivka 27, nakar vam bomo takoj poslali izkaznice.

Ljubljanski živilski trg

Ljubljana, 15. julija.

Ljubljanski živilski trg predstavlja točno eliko položaja našega kmetijstva in mestnega konzumenta. Pred tremi leti smo ugotovili položaj slovenskega kmeta, ki je moral prodati kar cel kup svojih pridelkov, da si je mogel kupiti kakšno železno orodje, ali kg soli, ali pa zase zavitek tobaka. Pa tudi konzument se je pritoževal, da mora predrago plačevati meso, sadije in drugo tržno blago, ki je vendar pri producentu, to je pri kmetu cena blaga tako nizka. Le s težavo se je posrečilo doseči neko izravnanje cen kljub temu, da je kmet še vedno trpel.

Razmere na ljubljanskem živilskem trgu pa so sedaj takšne, da se zdi, kakor da je kmetijska kriza že prestopila svojo najvišjo točko in da se cene kmetijskih pridelkov počasi popravljajo. Zadnjo soboto je bil ljubljanski živilski trg poln, kakor še nikoli v zadnjih letih. Ljubljanske gospodinjice so mogle sicer odkupiti le kakšno dobro tretjino navedenih blaga, vse drugo pa so prodajalci raje odpeljale domov, kakor pa da bi ga dale pod svojo ceno. Minuli so časi, ko je kmetica dala celo kos čisto solate ali čevlji, krompirja za 1 din ali dva. Sedaj se vzpostavljajo zopet normalne razmere med kmetom in mestnim kupovalcem, ko bo drug drugemu rekli: daj-dam.

Se celo pri drvih se pozna, da kmetije ne prodajajo drv pod vsako ceno. Kubičen meter drv velja danes v Ljubljani približno 75 din, vendar je treba pričakovati, da bo v kratkem pritiskalna močna konkurenca in da bodo drva kmalu gotovo cenejša.

Za ljubljanske gospodinjice je običajna zlasti višja cena mesa. Tako velja na ljubljanskem trgu najslabše goveje mesto 8 din, najboljši pa 12 din, medtem ko je bila še pred kratkim cena po 6 do 10 din. Teletina je sedaj od 12 do 16 din, jetrta in ledvice so pa kar po 12 din. Svinjina je po 14 do 18 din, slanina po 15 do 16 din, prekajeno meso po 20 din, mast pa po 18 din. Koštrunovo meso je po 8 do 10 din, jagnjetina po 10 do 12 din in kozličevina po 14 do 16 din.

Reveni sloji zopet sprašujejo za konjsko meso, ki je po 6 din kilogram, pač, ker se je govedina podražila.

Domača perutnina in zajci so obdržali isto ceno ter še vedno konkurirajo mesu volov, telet in prešev. Povprečno za 2 din so se podražile ribe. Mleko se na trgu kar trdno drži pri 2 din za liter. Jajca so povprečno po 50 par do 3 jajca za 2 din. Kruh je po 4.50 din.

Razen borovnic je sadije v Ljubljani sedaj zelo drago. Najboljša jabolka so po 5 do 8 din kilogram, enako hruške, češnje so približno za 2 din cenejše, breskve in marelice so pa od 8 do 14 din. Na trgu je že grozdje, ki je tudi drago od 14 do 16 din.

Prodajalci gob imajo letos na trgu nov prostor, ki je bolj v senci, vendar so gobe letos tudi drage, čeprav jih je na trgu ogromno. Na ljubljanski trg prihajajo običajno jurčki, lišičke in parkeljci. Drugih gob na ljubljanskem trgu niti v najboljši sezoni ni, ker so ljubljanci nezaupljivi. Drugi narodi, na primer Francozi, izvrstno cenijo na primer kukmaka, ki jih pa pri nas nihče ne je. Škoda je, da cela vrsta užitnih gob na naših jasih in poljanah ter v gozdnih propada, ki bi se prodale za najbolj izbrana omizja!

Za čisto Savinjo

Celje, 15. julija.

Olepevalno in tujskoprometno društvo v Celju je imelo izredni občni zbor, na katerem je razpravljalo o onesnaženju Savinje. Odbor je sprejel isto spomenico, kakor je bila sprejeta na seji mestnega sveta. Naslednji dan pa je imelo Ribarsko društvo svoj izredni občni zbor, prav tako radi onesnaževanja Savinje po raznih tovarnah, radi katerega preli nevarnost, da ne bo več rib v Savinji. Na tem obnem zboru je bila sprejeta sledeča spomenica: Zborovalci, zbrani na izrednem obnem zboru Ribarskega društva, prosimo in zahtevamo: Vodopravno oblastvo prve stopnje naj brez odloga prepove: 1. Usnjarni Woschnagg v Sošanju vsako odvajanje odpadnih vod v Pako ter naj ji takoj predpiše k obstoječim čistilnim napravam biološko čiščenje odpadnih vod potom prezračevanja in sedimentacije. 2. Tovarni Mautner v St. Pavlu pri Preboldu naj se poleg predpisanih in obstoječih čistilnih naprav najpogostje biološko čiščenje odpadnih vod potom prezračevanja in sedimentacije. 3. Tovarni »Metak« v Celju, ki nima vodopravnega dovoljenja za odvajanje odpadnih vod nj

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

»Znored je, prav gotovo je znored! je zakričal Peter. »Taksnega bedaka pa še nisem videl na tem svetu!«

Nande pa je brez besede stal pred stajo in si upal komaj dihati. Nepremično je strmel v notranjščino, a naj je še tako napenjal oči, videl ni ničesar. »Vsak hip se bo streha sesula nad njim in ga pokopala pod seboj!« si je s strahom dopovedoval in trepetal za Jožkovo življenje.

V tem hipu pa je iz staje že planil prvi pes. Divje radostno je zalajal, ko je videl, da je rešen, in jo ubral nekam v hosto. Takoj za njim se je z mogočnim skokom pognal drugi pes, potem tretji, četrti...

»Lej ga, pa je res odvezal vse!« je z neprikritim občudovanjem vzkliknil Peter, ko je iz kadeče se staje planil poslednji pes.

Nande se je oddahnil. Njegova slutnja se hvala Bogu — ni uresničila.

»Živijo Jožek!« je navdušeno zaklical in zaploskal.

V staji pa se ni zgenilo ničesar. Psi so bili že zdavnaj neke na varnem, Jožek pa se še vedno ni prikazal iz črne dima...

»Le kaj to pomeni?« je s strahom vprašal Nande.

»Saj sem rekel, da se ne bo srečno končalo,« je rekel Peter. »Preklemski poba, le čemu rine v nevarnost!«

»Poglejva, nemara mu je postalo slabo,« je predlagal Nande.

»Še na misel mi ne pride!« je odklonil Peter.

»Ali ne vidiš, da se bo streha vsak hip podrli!«

V Nandedu pa je med tem dozorel odločen sklep. Potegnil je robc iz žepa, si ga vtaknil v usta in planil v stajo...

Naročajte in čitajte naša katoliška dnevnik »Slovenec« in »Slov. dom«

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokoliška 3 mm visoka petina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

TEL. 22-21 **UNION**
Renata Müller in Georg Aleksander v napetem in zabavnem filmu
Eskapade
(Njegova očiščena žena)
Predstave danes od 19-15 in 21-15 ur

Službe iščejo

Mesto

pisarniške praktikantinke z vso oskrbo išče absolutna trgovskega tečaja. Ponudbe v upravo »Slovenec« v Mariboru pod »V Sloveniji«.

Službodobel

Postrežnico

iščem za tri ure dnevno (od 1. do 4. ure). Medvedova 5 b, III. nadst., levo.

Zastopnike

za mesto in okolice Ljubljane, dober zaslužek — iščemo. Takojšnje ponudbe v upravo »Slovenec« pod »10.000« št. 11254. (b)

Industrijsko podjetje

išče perfektno korespondentino za slovenski in hrvaški ter nemški jezik. Z roko pisane ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevo plače poslati v upravo »Slovenec« pod »23« št. 11243. (b)

Kupujte pri naših inserentih

Dekle

vajena kuhe in gostilne, se takoj sprejme. Naslov v upravi »Slovenec« pod »Dekle« št. 11183. (b)

Kupimo

Vinske in piske sode velikost 8000 do 11.000 litrov — kupim. Pismene ponudbe na Publicitas, Zagreb, pod št. 46878. (k)

Auto-motor

Motocikelj s priklopo BSA, zaradi odpotovanja ugodno naprodam. Garaža Express, Vegova 8. (f)

Živali

Kupim bosanskega konja kakršne ima vojska za prenašanje strojnih pušk. Vajen mora biti vožnje in sedla. Potokar, Velenje

Prodamo

Bureti

lister in vsa letna oblačila nudi v elegantni izdelavi ceneno Prešker. Sv. Petra cesta 14. (l)

Šivalni stroj

pogrezljiv, nemški fabrikat, z okroglim čolnikom — kateri tudi šitka poceni naprodam. — Nova trgovina, Tyrševa 36. (l)

Sveže debele hruške

slive, jabolka, Ia., 50 kg košarice 160 din. — Zive mlade piščance, teža 75 do 90 kg, kg 12—13 din, zaboji 25 kom. — franko voznina, razpošilja G. Drechsler, Tuzla.

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Krekov trg 10, tel. 37-52.

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA

MARIBOR
Aleksandrova ulica št. 40
vnovčuje

HRANILNE VLOGE

bank in hranilnic, kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni cen.

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje

vnovčim

nakupovalne po najvišji cen

takoj v gotovini

AL PLANINSEK, LJUBLJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 35-10.

Razno

Izgubil se je lep pes

voščak, ki sliši na ime »Husar«. Najditelj naj ga vrne proti nagradi na naslov: Gostilna Žiberd, Trata pri št. Vidu nad Ljubljano. (r)

Objave

Izjava!

Tem potom opozarjam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravila moja žena Julijana Hajnrihar. Janez Hajnrihar, sedlar, Kamnik. (o)

Širite »Slovenec«!

1/2 Sok 200K. nepremaknjeno

Premaknjene slike bodo skoro imele ceno redkosti, kajti novi gumb na oklopu »KODAKOVEGA JUNIORA« 620 omogoča tudi daljša trenutna snetja iz roke — a vendar nepremaknjena! Čudovito praktično: obe roki držita aparat, pogled skozi iskalo — kot sam od sebe se znajde kazalec na gumbu — lahak pritisk — in slika je Vaša! Sedaj lahko snimate tudi v rokavicah.

Različne izdelave. — Zahtevajte ponudbe od Vašega fototrgovca ali naravnost od

KODAK, D.S.O.J., Zagreb, Ilica št. 24

Pod mojim varstvom lahko mirno čita!

Koža je odporna, če jo krepi NIVEA. Samo NIVEA Vam omogoča, da Vam koža enakomerno porjavi in da lahko uživate kopanje na soncu. Ob deževnem in vetrovnem vremenu ste odpornejši proti prehladu. Zato si še danes kupite NIVEA, ki je vendar tako poceni! Ne pozabite: Samo originalna NIVEA vsebuje Eucerit, ki krepi kožo.

Agnes Günther:

Dušica - Rožmarija

»Mar ne vidite, kako se vedno bolj od njega oddaljujem, dokler ne bo nasledel popolnoma sam? Jaz hodim s tistimi, ki gredo po nebeski poti... On pa je zunaj te poti... In če se nebeška vrata zapro... in on popolnoma osamljen... v temi! Nežno telesce Rožmarije pretresa ihtenje... »Njegov zlat trak pretrgan!... Ne morem ga zapustiti. Jaz moram ostati pri njem!...«

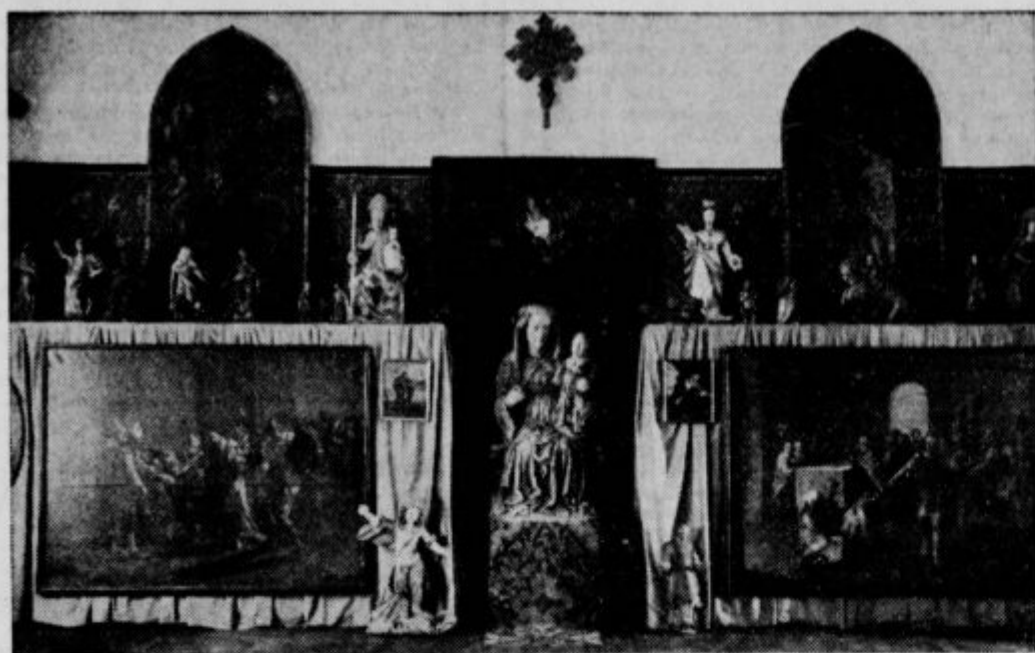
»Rožmarija, nikar ne plakajte! Počakajte do jutri! Jutri pride gospod samostanski pridigar k vam in vi boste lahko z njim govorili. Toda o Haru ne smete omeniti niti besedice. Kajne da se lahko na vas zanesem?«

»Oh, gospa Hardenstein! Jaz vendar nočem Harra zatožiti!«

»Zdaj pa mirno zaspate, Rožmarija, in upajte na jutri!...«

Gospod samostanski pridigar sedi Rožmariji nas

Kulturna razstava v Kranju

Kip Matere božje iz srebe XV. stol., ki je bil šele pred kratkim najden v zvoniku primskovške cerkve. Okrog kipa Mayerjeve slike in razni kipi. Foto ing. arch. Ogrin.

Ob priliki prosvetnega dne je bila v Kranju otvorena kulturna razstava, ki so si jo najprej ogledali Nj. Vis. knez in knežinja in vsi ostali prisotni odličniki. Vsi obiskovalci so se pohvalno izrazili o razstavljenih predmetih. Sicer je po Kranju raztresenih še zelo mnogo kulturnih znamenitosti z raznih področij, vendar so nekateri objekti

izdelana na dvoru nadvojvode Ernesta Železnega. Druga velika znamenitost je cela galerija kipov in slik. Med slikami prevladujejo seveda dela domačih mojstrov, posebno Leopolda Layerja in njegove delavnice. Zastopani pa so tudi: Langus, Metzinger, Bergant, Bizjak, Götzl, Herrlein itd. Dalje pokaže razstava meščanski življenj iz celovških časov in pa

Pogled na kulturno-zgodovinski del tržiške razstave.

Foto Jug — Kranj.

na razstavi v kulturno-zgodovinskem oziru take redkosti, da lahko označimo to razstavo za prvovrstno. Prireditelji so zbrali večinoma tak material, ki kaže zvezo kulturnega razvoja s Cerkvijo ozir. s katoliškimi prosvetnimi organizacijami. Posebno iz prejšnjih stoletij hranijo kranjsko župnišče in meščanske hiše jako bogato kulturno-zgodovinsko gradivo. Posebno pozornost vzbujajo na razstavi stari pergamentni rokopisi, antifonariji, misali itd. iz začetka 15. stol. z dragocenimi začetnicami in okraji, med katerimi so bila nekatera

značilnosti kmečkih hiš, ki jih vse preveča značilno slovensko religiozno razpoloženje. Novejši del razstave predstavlja gradivo prosvetnih društev iz vse dekanije, ki nazorno pokaže obilno delavnost naših prosvetarjev. Razstava bo odprla do ponedeljka 19. t. m. zvečer. Kdor utegne priti v Kranj in se količkar zanima za kulturne znamenitosti ali za naša prosvetna društva, naj obišče in pregleda razstavo v sedmih lepih sobanah dijaškega konvikta za župno cerkvijo.

Kaj bo nudil IV. Mariborski teden

Maribor, 15. julija.

Letošnji Mariborski teden se bo vršil v času od 31. julija do 8. avgusta. V mestu so se že pričele vsestranske priprave za to veliko prireditev, ki sicer na zunaj zaenkrat še niso vidne, zato pa se v organizacijskem pravcu dela z vso intenzivnostjo. Na tisoče lepakov in plakatov je že odšlo iz Maribora v vsa naša mesta in kolikarj pomembne kraje, pa tudi v inozemstvo, v vseh časopisih se pojavljajo oglasi in notice, ki opozarjajo na VI. Mariborski teden. Letošnji Mariborski teden bo nudil obiskovalcem sledeče zanimivosti:

1. Popolno sliko gospodarskega in kulturnega življenja naše severne Slovenije, zlasti pa Maribora in njegovega zaledja.
2. Mnogo koristnega in zanimivega v obliki številnih razstav, pa tudi mnogo zabavnega, saj pripravljajo prireditelji različne atrakcije, med njimi take, ki jih v Mariboru še niso videli.
3. Veliko obrtno revijo, ki bo dala našim obrtnikom možnost, da se uveljavijo kot povsod priznani in odlični delavci.
4. Fitopatološko razstavo in razstavo zgodovinskih predmetov, ki jih upravlja znani mariborski zgodovinar prof. Baš. Zanimiva bo zlasti kmečka soba z zgodovinsko opremo.

Mariborski Glavni trg

Včeraj mu je komisija banske uprave določila končnoveljavno obliko

Maribor, 15. julija.

Danes dopoldne je bil komisijski ogled Glavnega trga, da so se začrtale končnoveljavne smerice za bodočo regulacijo. V komisiji banske uprave so bili kot predsednik g. Likovič, konservator dr. Stele, inšpektor ing. Juvan, viš. svet. ing. Černivec, poleg navedenih pa so prisostvovali še mestni župan dr. Juvan, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, šef gradbenega razdelka ing. Vanek, vodja mestnega gradbenega urada ing. Baran, geometer Vončina, ing. Maister in zainteresirani hišni posestniki, katere je zastopal tudi predsednik društva hišnih posestnikov g. Meglič. Načrt, katerega je danes komisija odobrila, se precej razlikuje od prejšnjih načrtov, katere smo že obravnavali. Glavno načelo tega končnoveljavnega načrta je enosmerni promet na Glavnem trgu; zaradi tega bo razdeljen trg na tri in ne, kot je bilo prvotno določeno, na dva dela. Zpadni del trga se zoži, tako da bo na severni in južni strani 9 m široka vozna cesta, obenem pa se razširijo trotoarji na obeh straneh. Marijin spomenik ostane na dosedanjem mestu, odpade pa podzemno stranišče, ki se bo prestavilo drugam. V sredini med starim in novim delom trga, v osi dravski most — Gosposka ulica, pride prometni otok v obliki velike, 36 m dolge in 22 m široke elipse. Znatno se bo zožil tudi

vzhodni del trga. Vozna cesta na severni strani bo široka 8 m, na južni strani pa 9 m, med cesto in hišami na južni strani pa bo še 9 m širok prostor za avtomobile in za parkiranje avtomobilov. Na vzhodnem delu trga se izpremeni tudi stavbna črta na severni strani ter se pomakne nazaj, tako da bo šla naravnost od vogala Benkove hiše na Narodni dom. — S takšno preureditvijo trga so v glavnem soglašali tudi zainteresirani hišni posestniki, katere pa je najbolj skrbela usoda tržišča. Za časa regulacije se bo tržišče prestavilo deloma na Rotovski, deloma na Slomškov trg, po regulaciji pa pride zopet na Glavni trg, dokler ne bo rešeno vprašanje tržišče.

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. 8. br. 30474/35.

† Leopold Bole

Včeraj zjutraj je v Borovnici nepričakovano umrl nadzornik proge državnih železnic g. Leopold Bole. Komaj za nekaj ur ga je bolezen položila na posteljo, ko mu je že smrt pretrgala nit življenja. Pokojnik je bil star šele 56 let in je moral zapustiti soprogo Marijo in 7 otrok, od katerih je šest še nepreskrbljenih. Vsa leta ga je bila sama skrb za družino. Pred leti je moral prestati težko operacijo na želodcu, vendar pa posledice operacije ni mogel odstraniti. Naporno delo v službi ga je izčrpalo in mu oslabilo srce. Včeraj je po kratkih urah dočrpel. Pokojnik je bil v Borovnici povsod spoštovan in cenjen prijatelj. Železniški delavci, katerim je bil predstojnik, so ga zelo ljubili in cenili. Bila ga je sama dobra beseda, včasih dobrohotna šala, zmerom pa nesebična usluga. Vse svoje življenje je bil neomahljiv sin slovenske matere, politično pa pristaš bivše SLS. Vendar pa zaradi svoje politične pripadnosti in narodne zavesti ni imel nobenih nasprotnikov. Našemu »Slovenec« je bil dolga leta zvest naročnik. V soboto popoldne ob 4. ga bodo pokopali v Borovnici. Vsi, ki so ga poznali, se ga bodo spominjali vedno kot dobrega prijatelja. Naj mu sveti večna luč. Užaloščeni njegovi družini, posebej pa gospej soprogi, naše iskreno sožalje!

Kamniške občinske zadeve

Pod tem naslovom je izšlo v »Slovenskem Narodcu« daljše poročilo o delu časne občinske uprave v Kamniku, ki ga moramo v nekaterih točkah odločno popraviti.

Naša občinska uprava ima dosti dela s tekočimi posli. K temu pridejo še nepredvideni dogodki. Pred kratkim se je odtrgal oblak v Tuhinjski dolini ter je Nevljica hipoma tako narastla, da je poplavlila kopalnice in tenis-igrišče. Voda je vdrila v klet točilnice na kopalnišču. Sedanja lastnica točilnice je zahtevala, naj ji občina plača odškodnino za napravljeno škodo. Ta njena zahteva je bila pri seji odklonjena.

Tudi o delu naše gasilske čete je bilo na seji dosti kritike. Nerazpoloženje proti sedanjemu vodstvu čete vedno bolj raste v javnosti. V našem listu smo že zahtevali od čete javnega pojasnila, zakaj ni visela žalna zastava na gasilekem domu ob smrti nadškofa dr. Jegliča, ko je bil tiste dni ves Kamnik v žalnih zastavah.

Pozdravljamo pa tudi mi zamisel Meroizkusnega urada v Ljubljani, da namerava ustanoviti tudi v Kamniku postajo meroizkusnega urada. K stroškom nabave potrebnega inventarja naj bi občina Kamnik prispevala 2000 Din, združenje trgovcev in gostilničarjev pa po 1000 Din.

Da je občinska uprava oddala resor elektrifikacije in popravil našega elektr. omrežja v absolutno nadzorstvo g. Beču, popolnoma odobravamo. Ker energično vodstvo in red bo le v prid občanov in obči blaginje.

Objektivno in stvarno razpravlja dopisnik o odnosu kamniških in trznjskih mesarjev, ki v trznih dneh meso uvažajo. Resnica je, da meščanske gospodinjice kaj rade obiskujejo mesarske stojnice ob trznih dnevih in to samo radi dobre kvalitete in postržbe. Končno pa, če imajo trgovci, gostilničarji in drugi obrtniki tako ostro medsebojno konkurenco, zakaj bi jo ne imeli še mesarji. Tudi glede prekupevanja živil, ki jih prinesejo podeželske ženske na trg, je prav umesten predlog, da se od strani občine uvede strožja kontrola. Skrajno potreben pa je nadzor glede trpinčenja živali. Večkrat je videti v trznih dnevih na tleh pod stojnicami vreče, ki se premika, v njej pa so piščanci, ki morajo trpeti v takem brezračnem prostoru toliko časa, dokler se ne znajde kupec, ki jih končno reši iz takega neprijetnega položaja. Brezpogojno je treba zaščititi tudi malo živalico ter mučitelje obutno kaznovati.

Kje, kako in kakšen spomenik bo postavljen v spomin v svetovni vojni padlim žrtvam, to prepustimo bodočemu občinskemu odboru, ki bo istočasno sklepal tudi o otvoritvi spominske plošče pokoj. in slavnemu slovenskemu generalu Majstru. HOTE DRISICA

Dne 19

Drobne novice

Koledar

Petek, 16. julija: Devica Marija Karmelska.

— H kongresu Kristusa-kralja v Poznanju, to je k poročilu o njem bi bilo vredno še dodati: Posebnih vlakov h kongresu je privozilo 99. Zato je bilo dopoldne pri slovesni sv. maši kardinala-legata in popoldne pri sklepem shodu navzočih gotovo nad 100.000 ljudi. Saj se je tudi mesto samo kongresa kar najštevilnejše udeležilo. Krasen je bil pogled z višine od oltarja doli nad to pestro množico. Mesto je bilo izredno bogato okrašeno. Saj je viselo iz več hiš po 10 in po 20 zastav in premožne hiše so bile od vrha do tal v vence kar ovite. Poljska je pokazala tujcem svoj katoliški značaj. — Najznačilnejše pa je, da se je kongresa udeležilo tudi zastopstvo Sokolov. Sicer so imeli Sokoli prav ta dan v Katovicah svoj veliki zlet. Zato tudi katoviškega škofa Adamskega ni bilo na kongresu, — dasi je bil tu zbran sicer ves poljski episkopat — ker je škof moral imeti na sokolskem zletu sv. mašo in nagovor na Sokole. Malo drugače kakor pri nas...

— Za zaved sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano so darovali namesto venca na grob pok. nadškofa dr. Jegliča še sledeči: Anton Vodnik, Ljubljana 1000 Din; Joško Zabret, Britof 500 Din; občina Jesenice 500 Din; občina Radovljica 500 Din; Ivan Dolenc Ljubljana 100 Din. Vsem darovalcem se vodstvo zavoda najtopleje zahvaljuje!

— Opozorjamo gg. duhovnike, da bodo duhovne vaje v zavodu sv. Stanislava od 19. julija od 7 zvečer do 25. julija jutraj.

— Nekdanje in sedanje dijaške časopise bo na razstavi slovenskega novinarstva posebej obdelano in zato pripravljali odbor nujno potrebuje razne pisane, litografirane ali kakorkoli razmnožene, torej tudi tiskane liste, ki so jih pisali slovenski slušatelji visokih šol, predvsem pa gojenci raznih srednjih in tudi meščanskih ter višjih razredov osnovnih šol, prav tako pa tudi take časopise, ki jih dijaštvo še izdaja pod nadzorstvom šolske oblasti ali brez njega. Posebno zanimivi so srednješolski listi, zato pa vljudno prosimo vse bivše in sedanje dijakke ter šolska vodstva, a tudi knjižnice in druge lastnike teh z večino prav redko ohranjenih pojavov slovenskega novinarstva, da pošljejo zlasti starejše dijaške časopise ter nam jih blagovolijo posoditi za razstavo in tudi za kompletiranje »Bibliografije slovenskega novinarstva«, ki izide ob razstavi. Zato je skrajni čas, da vse naše starše in sedanje dijaške časopise pošljete ali prinesete pripravljenemu odboru, ki za vse posojene predmete prevzema popolno jamstvo in jih po razstavi neposredno vrne lastnikom, hkrati se pa najtopleje zahvaljuje vsem, ki s posojilom razstavne gradiva sodelujejo pri tej veliki manifestaciji slovenske kulture. Pripravljali odbor razstave slovenskega novinarstva, Ljubljana, veselejem.

— Ljubljanska opera gostuje v Rogoški Slatini. Ljubljanska opera vprizori v Rogoški Slatini v soboto dne 17. t. m. komično opero »Seviljski brivce« in v nedeljo dne 18. t. m. »Madame Butterfly«. Pričetek predstav točno ob 20.30. Dirigent: operni kapelnik A. Nelfat. Solisti: ga. Zlata Gjurgjenac, Zupc. Zvonimira, Kogej Mila, Spelka Ramsak, gg. Gostič Jože, Janko Vekoslav, Zupan Drago, Rus Marjan, Lupša M., Skrabar M., Sekula Alojzij in Rus Jože. Sodeluje pomnoženi zdraviliški orkester in operni zbor. Cene prostorov: Sedeži din 30, 25, 20, 15, 10. Stojišča din 8. Za avtoveze dobite informacije pri »Putniku« v Rogoški Slatini, Celju in Mariboru. Preprodaja vstopnic pri »Putniku« v Rogoški Slatini. Opozorjamo okoličane, da si vstopnice takoj rezervirajo, ker je med tukajšnjimi gosti veliko zanimanje za obe predstavi.

— Novo kopališče. Dne 18. julija t. l. otvorila Tujsko-prometno in olepševalno društvo Oplotnica z lastnimi sredstvi dograjeno udobno kopališče na prostem. Po blagoslovitvi in običajnih slovesnostih se ob 4 popoldne kopališče izroči svojem namenu. Otvoritev je združena s veselico, na katero so vabljeni vsi prijatelji športa in napredka krajev ob južnem Pohorju, ki so do danes pogrešali toli potrebne kopališča.

— Javna borza dela išče naslednje delavce: 1 čevljarja-prikojevalca, 1 tekstilnega podmojstra, 2 tkalska mojstra, 2 hlapca, 1 delovodjo papirne stroje, 1 tekstilnega barbarskega mojstra.

— Kandidata sprejme odvetnik dr. Juvan v Mariboru.

— Posestne spremembe. Peter Sušteršič, posestnik v Senčici pri Medvodah, je prodal posestnik Janezu Kozjeku svoje posestvo pod vl. št. 95, 98 in 113. k. o. Medvode za 176.875 din. — V juniju je bilo po raznih podatkih zaznamovanih nad 100 kupnih pogodb, ki se nanašajo na nakup posestev in parcel v Ljubljani in okolici. Celotna kupna vrednost prodanih posestev je cenjena na 6 in pol milijona dinarjev.

— V sodne zapore pripeljana. Dne 20. junija je bil v Starem trgu pri Ložu fantovski pretep. Orožniki so intervenirali. Nekateri fantje pa so se spravili na orožnike in sedaj imajo stitnosti s sodiščem. Iz Loža je bil pripeljan v sodne zapore Janez Kotnik iz Podcerkve, ki je tudi osumljen napada na orožnike. — Policijska uprava je izročila sodišču neko starejšo ljubljansko babico, ki je osumljena zločina odprave plodu. Babica zločin za — Nad poldrugi milijon dinarjev zarubljeno. V drugem četrtletju je bilo v zemljski knjigi ljubljanskega okrožnega sodišča pri 184 posestvih z realno eksekucijo intabuliranih za 1.720.954 din raznih terjatev, tako privatnih upnikov kakor tudi državnega zaklada za neplačane davke in OUZD za razne prispevke. V prvem polletju je bilo zaznamovanih že do 345 realnih eksekucij za skupni znesek 3.223.000 din. V juniju je bilo pri 52 nepremičninah vknjiženo 197.881,25 din raznih terjatev. Najnižja terjatev 37 din je bila vknjižena na neko posestvo v k. o. Kašelj.

— Huda nesreča na planinah. V ljubljansko bolnišnico je večerj prepeljal reševalni avto 13 letnega Viljema Radona, sina čevljarkega pomočnika iz vasi Zavrje pri Trzinu. Deček je šel z družbo na planine. Pod Storiščem pa je padel v prepad ter se pri padcu močno poškodoval. Pretresel si je možgane ter dobil resne poškodbe po vsem telesu. Njegovo stanje je zelo nevarno.

— Nesreča kolesarja. Pri Sv. Križu pri Litiji se je ponesrečil 34 letni delavec Alojzij Marin. Trčil je s kolesom v neki voz. Pri padcu je dobil hude poškodbe na glavi in po rokah. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico v Ljubljano.

— Zidno opeko dostavlja v Kranj po dnevnih cenah okoparna Črnuče, pošta Ježica. (11.202)

— V »Službenem listu« kraljevske banske uprave dravske banovine od 14. t. m. so objavljena »Navodila za sestavo občinskih proračunov za proračunsko leto 1938/39.« Dalje »Naredba o izpremembi postavk 9, 10, in 12 v II. delu nevarnostne tabele, predpisane z naredbo o določitvi nevarnostne tabele za zavarovanje za nezgode in o postopku pri uvrščanju obratov v nevarnostne raz-

rede in nevarnostne odstotke«. »Popravek o tolmačenju odst. (2) čl. 17. uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov II. št. 3314/K iz l. 1936.« »Razveljavitev pojasnila o tolmačenju in uporabi §§ 5. in 6. zakona o samoupravnih cestah« in »Objave banske uprave o pobiranju obč. davščin v l. 1937/38. in sicer za občine Črnomelj, Predoslje pri Kranju, Sv. Barbara v Halozah, Šostanj — mesto in Studenci v mariborskem okraju — desni breg.«

— Dva velika požara v Sisku. Mesto, kjer je sorazmerno največ požarov v Jugoslaviji, je Siska. Te dni je pogorela tam hiša trgovca Mate Bana. Škoda znaša okoli 150.000 din, ki pa je krita z zavarovalnino. Komaj so gasilci pogasili ta požar, že so morali gasiti poslopje trgovca in gostilničarja Nikole Miriloviča, ki je tudi pogorelo. Škoda znaša okoli 200.000, je pa le deloma krita z zavarovalnino.

— Neurje v hrvatskih krajih. Okoli kraja Lovinca v gručačnem okraju na Hrvaškem je te dni toča polnila vse polje petih vasi. Ljudstvo je obupano, ker mu grozi strašna lakota, ako ne pride odhod pomoč. Kmetje upajo, da bodo dobili odškodnino iz fonda zavarovanja proti toči, ki je v savski banovini uvedeno obvezno. — Tudi nad Kostanjico v Bosni je divjala silna nevihta ter je toča pobila vso žetev dveh vasi.

— Cenen izlet na Grossglockner od 14. do 15. avgusta. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Hotel Slon, telefon 26—45.

— Turistični avtobusni izleti v Opatijo—Sušak za 70 din. Informacije Putnik, Gajeva 3, tel. 24-72.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ljubljana

1 Receptije na francoskem konzulatu v Ljubljani se je udeležil na dan francoskega narodnega praznika dne 14. t. m. apelacijski sodnik g. Vinko Strasser, ki je tamkaj zastopal službeno zadržanega g. dr. Vladimirja Golio, predsednika apelacijskega sodišča. Ime imenovanega gospoda je pomotoma izostalo v našem večeršnjem poročilu o proslavi.

1 Pravljica o Zlatorogu, ki varuje bajne zaklade Bogatinskega kraljestva, ter belih ženah, ki branijo plemenito ljubezen, bo v drugo zaživel na trnovskem odru v soboto 17. julija ob pol 9 zvečer. Z neverjetno velikimi žrtvami so naši vrli Trnovčani za to predstavo na obširnem dvorišču svojega Prosvetnega doma zgradili ogromen oder, ki zaradi svoje tehni